

ARADUL

EDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Str. Eminescu No. 18.
Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare săptămânal.

HRISTOS
A INVIAȚ!

ABONAMENTE:	
Pentru particulari:	Pentru autorități și instituții
150 Leri : : : : 1 An	250 Leri : : : : 1 An
80 : : : : 3 Luni	140 : : : : 3 Luni
In străinătate dublu.	

Hristos a înviat!

Ca un binefăcător suflu primăvaric, după o îndărătnică iarnă înărtziată, aşa se revarsă peste lăta noastră sufletească, strâmbătă de griji, de indoieri și neiguranță binecuvântata solie de laști: Hristos a înviat! — Adevărat, a înviat.

Nici odată, par că n'am simțit atât mult trebuința unei solii de ucurie, de pace, de întărire și salătare a sufletelor. Sunt atâtă ameni de cinste și de ispravă, înși acum în cleștele nemilos nesiguranței, al desgustului de viață. Unii, cu brațele cruciș, reiași într'un unghiu al prăvăliei au întreprinderii lor, privesc ruina nei munci și osteneli de decenii; îi așteaptă, într'un birou ori laorator, zădarnic să le vină cliența; iarăș alții rămași pe druri fără slujbă, ori cu frica în an, că le va veni rândul, fără să fie de ce să se apuce; funcționarul neplătit de luni de zile se vede fundându-se și gospodarul, ca înici o primăvară a vieții sale, pășește îngândurat și îndoieinic pe rima plugului. Căi nenorociți nu îspitesc să se despartă de viață, are, li-se pare, că nu mai are înci un rost — nu mai reprezintă înci o valoare...

Nu știu de am avut vre-o dată îai multă nevoie să ne ridicăm chii sufletului spre Cel ce a înins nebunia și răutatea omenească și biruit moartea și iadul. Prea e-a încolțit ispita, că nu vom mai junge nici odată să înfrângem duhul răutății din lume, care șuește dela o margine la alta, coarșind totul cu puterea lui sălătăcă, cu ura, cu minciuna, cu înșelăciunea, surpând ce este bun, drept nobil și sfânt.

Tânjim ca și ucenicii Domnului i femeile credincioase, în acea sămbătă desnădăjduită, dimineață învierii. Speram o viață senină, năngăitoare și fericită în Tara nouă, întregită în hotarele ei fiști, și acum, ni se pare, visul de aur sfârâmat în cioburi de lut...

Dar nu! Nu e acum sfârșitul securilor. Cine știe dacă Domnul, prin această suferință, prin această certare aspră, nu vrea să aducă la sentimente mai bune, o concepție de viață mai cuată și mai superioară, la principii mai înalte și mai sănătoase de viață socială și de stat — dela care prea ne-am dedat să așteptăm totul.

Grozavă a fost acea Vinere a sătmîilor! Cum a fost redus la tăiere Celce propoveduia cele mai înalte și mai sănătoase idei de fericire pentru omenire și inspiră îndurii de cea mai pură valoare întru măntuire. Oficialitatea con-

ducătoare a țării Sale și a poporului din care făcea parte și pe care atât de mult îl iubea, îl condamnă la moarte; moartea cea mai rușinoasă pe cruce, ca un făcător de rele. Si ucenicii Lui se smintesc. Cine ar mai fi crezut într'un Hristos, Stăpânul lumii, Bîrutorul morții și al iadului!

Și totuși, a treia zi, fără ajutor de mâna omenească, peatra se răstoarnă de pe ușa mormântului. Domnul se arată iarăș viu, întru putere și slavă mai multă. Si de atunci trăește cu putere și stăpânește ca un Impărat peste sufletele sfințite ale credincioșilor Săi.

Dacă Domnul a rupt pecețile tuturor meșteșugirilor răutății omenești, și a înviat din morți, n'avem dreptul să ne îndoim o clipă de biruința adevăratului și a dreptății, oricât ni s'ar părea că dominează ipocrisia, minciuna, forță, egoismul; ori cît de înțeneați s'ar mai ținea la orizont norii mizeriei și ai lipsei. Răul nici poate bântui la suprafață, dar rădăcinile lui sunt tăiate, nu se mai poate hrăni din adâncuri și va sfârși topindu-se... Adevărat »cesul vremii« merge poate mai încet de cât cel din turnul bisericii, ori din buzunarul hainei. Si noi n'avem cădere să fixăm locul și ora, când să se împlinească dreptatea dumnezeiască, după cum ni se pare nouă oportun.

Să ne păstrăm deci liniștea de viață, să ne însuflejim de nădejdea biruinței sigure a binelui care va înfrângă duhul vremii. De sigur, nu fără conlucrarea noastră. Să nu așteptăm dela alții începutul, cu gândul rezervat că noi înșine am mai putea totuși continua o viață de minciună, tăinuită, de violență, de nedreptate, de răutate și de oameni pătimăși. Hristos, cel înviat nu va fi alături de noi. El urește răul, ori unde ar fi. Si nu ne va ajuta la biruință și nu ne va sprijini spre izbândă, dacă vrem să ne ajungem scopul pe căi piezișe, cu mijloace lăturalnice.

Acest adevăr se desprinde luminos din solia de Paști. Hristos cel sculat din morți nu poate sprijini decât binele și pornirile nobile din noi.

Numai râvna dragostei și a lipsirii către El a fost răsplătită cu bucuria învierii. Numai cei ce au năzuit des de dimineață spre locul de îngropare, au putut auzi glasul îngerului: »Nu este aicia... S'a sculat din morți și va merge mai nainte de voi în Galileea, acolo îl veți vedea pe Dânsul. Numai pe aceștia L-a întimpinat Domnul însuși zicând: „Bucurăți-i-vă“ (Mat. 28. 9.)

— Prognosticuri politice. —

Toată lumea discută. Se fac prognosticuri. Unii vorbesc despre un guvern de concentrare, alții despre un guvern de personalitate, alții despre un guvern de specialiști și în sfârșit, cei mai cerbicoși reclamă dictatura.

»Aradul« nu face politică, dar ca să fie în nota generală își permite să analizeze obiectiv soluțiile vulgului.

Un guvern de concentrare, cu sau fără actualul parlament, pare soluția cea mai puțin verosimilă. Dacă gruparea politicianilor în partide ar avea la bază diferența de principii, iar în esență ideia patriotică ar fi substratul real al tuturor crezurilor, un guvern de concentrare ar fi soluția cea mai terică. Durere, învrăjirile partidelor nu și macină forță pe temeiul de principii, doctrină, ci pe vulgare patimi omenești: îmi place sau nu-mi place mutra cutăruia, cu partidul cutare îmi pot realiza mai ușor aspirațiile... Deci, în esență, arivismul și setea de căștig. De sigur numără fiecare partid, câteva figuri proeminente, dar cei șoici daca massa le anchilozează năzuințele bune.

Un guvern de concentrare e destinat pieții mai înainte de a reuși să se închege.

Guvern de personalitate? Problemă extrem de dificilă, căci dacă nu ne lipsesc personalitățile, este însă un non sens iluzia de a putea armoniza într'un tot omogen, în guvern, personalitate, însă definitia de personalitate presupunând o forță de ordin psihic care iese mult din comun, deci inadaptabilă disciplinei oarbe de guvern. Personalitățile sunt ceeace le definește numirea numai atâtă vreme cât își au sfera lor de activitate izolată. Supuse amestecului pierd din valoarea lor, incetează de a mai fi personalități și am putea avea un guvern de genii egal cu o harababură supusă jocului de extreme, după capriciile individuale strâns legate de tot ce iese din comun.

Guvern de specialiști? Ajunge cuvântul, ca să ne lepădăm ca de Satana. Avem deja experiență.

Ce să cere unei bune conduceri de stat? Să asigure viață și avutul cetățenilor. Progresul statelor n-a fost opera efemerelor guverne, ci opera vremii, contribuție anonimă și reciprocă a cetățenilor, cărora li-s-a dat posibilitatea să recunoască fructul muncii lor. Ori pentru aceasta nu se cer într'un guvern nici oameni prea versaja în politică, nici genii, nici specialiști, ci oameni de bună credință, oameni încăpătați în aplicarea legii până la sacrificiu, control riguros ca să se respecte legea fără nici un soiu de excepții.

Si atunci, cunoscută fiind cumplita criză în care ne sbatem, oare n-ar fi ideal să se renunțe pentru câțiva timp și la parlament și la politiciani, numind în fruntea fiecărui minister câte un funcționar dostoianic, din acei cu experiență îndelungată în slujba statului, ministerului respectiv? Iar ca să poată munci neîngrădiți de temerile revocării supuse capriciilor, să li-se spună omule, te numesc în acest post pe viață, dar pușcăria te mânâncă atunci când te vei abate dela lege!

Fiindcă ce ne-a lipsit până acumă? Nu capetele luminate, nu specialiști, ci siguranța postului, controlul și răspunderea. Un prefect prost dar numit pe toată viață, știind că își are asigurate onorurile și pâinea, tot așa cum necredința îi schimbă în mod sigur postul cu pușcăria, va fi de o mie de ori mai folositor țării decât un geniu nesigur pe post, deci ispitiști să-și asigure bani albi pentru zile negre.

Dar acestea sunt păreri: Pentru un moment anticipăm marelui bărbat de stat Titulescu increderea deplină pe care i-o acoardă însuși Maiestatea Sa Regele, convingi, că va ști să îndrepte carul țării aci acasă, tot așa cum l-a îndreptat, spre lauda lui și a țării, în străinătate.

Dumnezeu să-i ajute.

Casa maghiară sau cum ar fi procedat românii.

Ziarele maghiare au lansat cu multă verbal acțiunea conducătorilor maghiarilor din Arad, pentru formarea societății pe acțiuni „Casa maghiară“, care să și constituise nu de mult, cu un capital de 2 milioane și jumătate.

nunchiu și într'un local, a tuturor asociațiilor culturale maghiare. Intenția e frumoasă și nu avem nimic contra ei.

Populația maghiară din Arad, a permis cu mult entuziasm această idee și a contribuit cu bani în aceeașă măsură. Scopul este, adunarea într'un mă-

* Ne gândim însă asupra felului cum ar fi primit populația românească a Aradului o astfel de inițiativă. Nu vom să acuzăm pe nimic, dar din faptele petrecute sub ochii nostru, ne-am format convingerea, că încurajările ar fi fost cu diuful dar când ar fi fost vorba de fapte și de jertfe materiale toți s-ar fi retras prin colțurile cele mai întunecate, refuzând net ori ce ajutor.

Bucurați-vă, căci »aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim întrânsa.« Hristos a înviat!

Arhim. P. Morușca.

Urmare în pag. III-a

Religioase — Culturale.

Insemnătatea Invierii.

De DR. GRIGORIE GH. COMĂSA, Episcopul Aradului.

Ziua Invierii, să ne înminăm popoarelor...
(Din cîntările Invierii).

Marele descoperitor al Americii, Cristofor Columb, în călătoria lui pe mare, la un moment a ajuns la o cumplită desnădejde cu oamenii săi nerăbdători, fiindcă în nici o parte a zării nu se arăta pământul, căutat atâtă vreme. Când clipele aşteptării erau mai chinuitoare, deodată un miroș plăcut de flori au simțit cu toții. Miroșul plăcut de flori era semnul cel mai sigur că pământul mult dorit nu mai este departe și ca prin farmec toate inimile, care mai înainte simțeau moartea în apropiere, — s'au umplut de o bucurie, care i-a înviorat și i-a dus la biruință.

Mare era bucuria lui Columb și a tovarășilor săi că au descoperit pământ nou, dar mai mare este bucuria noastră a creștinilor că odată cu Invierea Domnului nu numai firea este cuprinsă de fiorul unei noi vieți, ci în inimile noastre se zămislește bucuria fericită a unei vieți netrecătoare. Unul din cele mai puternice simțăminte omenești este frica de moarte. Dela leagăn până la pământ purtăm în sufletele noastre povara grea a fricei de moarte.

Mulți oameni, fiind slabii în credință, nu cred în altceva, decât în siguranța pământului. Si precum este credința acestor oameni, aşa sunt și faptele lor, aceste fapte nu au în vedere viața cea vecinică, ci pământul rece și întunecos. Florile cele mai alese ale sufletului: credința, dragostea, nădejdea se frâng în două de frica pământului și astfel noi trebuie să ne bucurăm că nu suntem dintre cei slabii în credință. Sf. Apostol Pavel zice: «Dacă numai pentru viață aceasta ni-am pus nădejdea în Hristos, atunci suntem cei mai nenorociți dintre

toți oamenii» [I Cor. 15 v. 19]. De aceea trebuie să ne bucurăm că Invierea Domnului nostru Iisus Hristos are darul să alunge frica morții atât de hotărâtoare pentru viața noastră, care nu se poate sfârși în morminte!

Afăția oameni cu viață sfântă și neprihănăită ni-au predat nouă adevărul măntuitor că: »Hristos a inviat din morți! Adevărul acesta este atât de sfânt că adevărul creștin nu se poate îndoi asupra lui. Dacă noi creștinii de azi am dori să întrebăm nu numai oamenii trecutului, ci și pe cei de azi, asupra Invierii Domnului și a invierii noastre a tuturor, — atunci să ne întrebăm pe noi însine; să întrebăm inimile noastre.

Cu toate că ne apasă așa de greu frica morții și această frică croește faptele multora, — inima noastră ne spune, că moartea este ceva străin, ceva groaznic, ceva nepotrivit cu adâncul firii omenești. Cu toții, dela cel mai slab până la cel mai puternic, întrezărим o viață mai bună, mai curată, fericită și fără sfârșit. Câte flori sunt pe pământ, mii și sute de mii, dar fiecare floare are alt miroș și altă înfățișare. Oare, iubiții Mei, florile acestea au dela sine miroșul și farmecul atât de plăcut? Nu! Culoarea fluturelui și cele alături ale pasărilor măestre încă nu sunt dela sine, ci dela un măestru desăvârșit, mai presus de om. Aceeași mână, care a îmbrăcat florile câmpului și pasările cerului, a sădit și în inimile noastre dorul vieții de veci. Da, iubiților, căci noi purtăm în suflet gânduri și dorințe, care nu sunt din lumea simțurilor!

Astăzi, deci, iubiții Mei, mai mult ca oricând, — să vă dați silința și punte adevărul vieții vecinice la temelia vieții și faptelor voastre. Invierea Domnului va fi atunci, pentru voi, adevărat praznic și prilej de a Vă înălța sufletele

către Dumnezeul părinților noștri. Dumnezeu poate să facă nespus mai mult decât cerem sau gândim noi (Efes. 3 v. 20). Dreptaceea să cerem lui Dumnezeu, să ne ajute să trăi după suflet iar nu după trup.

Lumea de azi iubește trupul fără măsură. Deși trupul se va putrezi în mormânt, totuși trupul i se dă tot: mâncări și beuturi alese, haine strălucite și desfătări de tot soiul și de aici se nasc toate certurile și neînțelegerile între oameni. Bunul Dumnezeu a pus un hotar și celor trupești, iar acest hotar nu-l putem trece fără să plătim scump orice nescocire a lui.

În zilele de vară, copii, tineri, bătrâni aleargă la marginea mărilor ca să-și întărească sănătatea. Și la băile de mare este pus un hotar peste care nu se poate trece fără primejdirea vieții. Așa stăm și cu bucuriile vieții pentru cari ducem luptă unii cu alții. Până la hotarul așezat de Dumnezeu, bunățările pământești ne sunt folosite, dar peste acel hotar ele sunt primejdioase. Deci, iubiții Mei, să păzim cu toții măsura așezată de Dumnezeu, ascultând mai mult de glasul sufletelor noastre.

Ziua Invierii este praznicul luminii față de intunerul morții. Se cade deci să luminăm cât mai mult mințile fiilor neamului cu lumina cunoștinții de Dumnezeu. Ziua Invierii este praznicul luminii, care urăște minciuna, fătănicia răutatea, vorbirea de rău, lăcomia și orice păcat.

Ziua Invierii este, că să ne luminăm deci fraților în Domnul. Să ne aducem aminte de cuvintele Sf. Evanghelist Ioan că: Dumnezeu este lumină și nici un intuneric într-dânsul nu este. De vom zice că împărtășire avem cu dânsul și într-un intuneric umblăm,

mințim și nu facem adevărul, de vom umbla întru lumină, cum el este întru lumină, împărtășire avem unii cu alții și îgele lui Iisus Hristos, Fiului lui ne curățește pe noi de tot păcat (I. Ioan cap. 1 v. 5—7).

Ca fi ai luminei să petrecedă viața noastră și ne vom cura de lumina vieții vecinice Dumnezeu. Lumina să ducem în viață singuratică, în viață casnică în brazda trasă cu plugul și coada în comerț și industrie și să ne siguri că drumul nostru va fi luminii adevărate.

Un drumeț, trecea odată pe câmp pustiu și zăriind o floare sălbatică, o rupse și o mișcă în rămânat uimit de miroșul sălbatic.

— De unde ai acest miroș plăcut?

— Dela un crin, care aflându-se lângă mine, m'a atins și mi-a spus din mireazma lui — răspunzându-se:

Din inimă curată rog pe Dumnezeu să ne ajute ca florile să fie înălțării noastre să se umple mireazma bunățăilor cerești, cum floarea sălbatică a luat fumul crinului și să putem alege cu toții dela Nistru până la Tisa — »Hristos a inviat».

Postă Redacției.

Amir-Libercugelătorul — Vă rugăm să ne comunicați numele și adresa dvoulor scriitori.

Gh. Poliș — În primul rând mulțumesc asemenea! Dacă scriorile ce le am arătat te ceeace-mi scrii aș crede că s-a întreținut minune, dar aşa... adevărul e adevarat. Într-o scriere într-un fel, alta, în altfel că altfel vom reveni.

Ioan Balta — S-a transpus conducătorul lui paginii religioase-culturale.

N. Vlaicu — E bunăsoară, dar nu mai am blicăm.

N. Moșica — Va servi ca document pentru determinarea unei stări sufletești, care să stăcătice timurilor actuale.

Poetul dela Bufetul Flora — Parcă încearcă să celebreze butădă poetică.

Astă vară... la Crăciun cu adausul:

Scris-e și versuri într-un prunc... Acum sper că ești lămurit de calitatea surilor ce mi-ai trimis. Mai bine ti-ai spune de altă treabă. Și tocmai la Flora ti-ai spus inspirația? Mai recomand-o și altora!...

Perechea.

Din zori li se auzia glasul răgușit: răjoiu, căscând pliscul mare-mare; raia, o lăsa mai pe jos, adunându-și gălățul între umerii acoperiș cu puf gălbui. Nu se prea mestecau printre celelalte viețuitoare din ogrădă. Atunci doar, când era vorba de grăunțe. El, mergea în pași repezi înainte, ținând dădeă cu pliscul în toate părțile, strigă năcăjil dacă nu-l băgau în seamă. Raia, abia i se ținea de urmă, scurțându-și penele în graba după el. În aceea învălmășeală ei doi rezblau. Ochii mici, rotunzi le scăpă de lăcomie. Toți se ferău din cale: găinele, chiar și mândrul cocoș, iar porumbii zburau rotocoale în jurul lor de frică. Ei doi, dădeau repede cu pliscul în boabe, slobozind la fiecare înghisită căte un „cvac-cvac” mult de mulțumi re. Ceilalți rămâneau cu gușa goală. Cât ai bate în palme boabele erau curățite din locul unde s'au imprăștia. Scotocesc cu ochii în toate păr-

tile și văzând că nu mai au ce culege, se depărta să repede. Știau ei bine de ce grăbesc, de ce părăsesc repede lumea aceea flămândă, căci aveau o învățătură: Slăpâna casei nu-i prea părținea. Văzuse slăpâna isprava lor: că, de căteori se opriș la dânsii, și vedeau din cale afară lacomi și răutăcioși. La început strigă, mai târziu zârlea după pereche orice i se aștepta în mână. Odată s'a repezit cu coșulețul. Din aceasta lovitură răjoiu abia își mișca vreo căteva zile piciorul. Ba, își aduc aminte și de o altă groază înălță: i-a prins, i-a saltat în sus. Și au întins ei aripile, nu-i vorba, dar greoi cum erau să'u izbit cu atâta putere de pământ, incă se simțau pe sfârșite. Un lucru nu înțelegeau: toți cei din curte, și încunjurau cu frică chiar și Curtu, câinele — deși ăsta era destul de hoțoman — singura slăpâna nu. Pe slăpân il vedea rar de tot. Trebuie să redată pe lângă el își întorceau capul cu dispreț.

Cu gușă într-o parte, îndesată de grăunțe pleacă încet domol, adăpostindu-se lângă fânără, lovindu-și pliscurile într-o lăltă. Mai dău din aripi, își ciupesc labele roșii galbene. Se pitulă apoi într-un loc potrivit, lăsându-se să călătorească în razele soarelui. Puful alb se îngroașe, crește.

Colea, când soarele era sus-sus și li se ridică penele de bătaia sulțelor arzătoare, simțesc o moleșală obosită. Prin curte nu se vede nici un viețuitor. Perechea pornește. Înălță el: își desface aripile lungindu-se. Apoi ea, săcând aceleași mișcări ca la poruncă, își potrivește penele și așteaptă. El, își întinde gălățul, întoarce ochii spre cer: scrufează vremea, ca în preajma unei călătorii; dă signalul de plecare: „cvac-cvac”. Se îndreaptă spre poartă. Raia îl urmează, la niște pași. Stau, scrutând din nou cerul. Dedeseptul porșii este un loc mai adânc, săpat anume: locul lor de trecere. El, se face ghem, ieșind. Ea, durdulie, merge mai din greu, și și rămân penele în așchiile porșii. Sosii în stradă sună viol: pășesc repede, strigându-și necontentit.

Ulija este preserată de puful alătător: tot alătrea perechi. Ici o grămadă albă în umbra copacu colea altă, trăgându-și corpul moale. Perechea noastră merge fără să intre. Din când în când se opresc la cunoșcușii, dându-și binele. El poartă astă vară... la Crăciun cu adausul:

Scris-e și versuri într-un prunc... Acum sper că ești lămurit de calitatea surilor ce mi-ai trimis. Mai bine ti-ai spune de altă treabă. Și tocmai la Flora ti-ai spus inspirația? Mai recomand-o și altora!... Dar nepuțul lui poruncitor pleacă. Dar nepuțul însăși se simte la larg, își mișcă pliscul necontentit. Ia'o, crește acum pe lângă tovarășe, se oprește locului. Își pleacă ciocul aproape de ele și îl mișcă repetă și măruntă, că l-a crede mânăt de surub nevăzut. Și numai la „cvac-cvac” ului lui poruncitor pleacă. Dar nepuțul însăși pleacă tainele, în treacăt le mai aruncă niște vorbe repezi, țuioare, la care primește răspuns în cor, în semn de aprobare. Așa-i rostul ei: gureșă.

Inaintea lor un loc întins, cu iarbă verde-verde, plecală la pământ de cind dură. Cățărești cu ochii numai beajă, mușuroaie mai mici, mai mici de zăpada penelor. Și, cum unele ascund și capul sub aripi, le crezi alătrea flori albe, uriașe. Este sezătoarea. Deasupra lor pogoară valuri căldurii, făcând lucitoare aceea albe

Cronica externă

Anschlussul economic și eșecul utopiilor Briandiste.

Ziarele franceze nu au încetat încă a comentă uniunea vamală austro-germană ce se privește de opinia publică franceză mai ales prin prismă utopică briandistă.

După ce a fost comparat Briand cu tenor, violoncelist, și chiar și poembel al «păcii universale» un săpmânat parisian recent îl compara și simplu cu Charlie Chaplin.

Briand a invitat dăunăzi după de-nul oficial dat nouului cavaler al le-nei de onoare la Palatul Ministerului externe de pe quai d' Orsay, la o întâpare pe celebrul comic. Si cu asta aceasta se întrebă ziarul parisiu, dacă figura aceasta de mucalit selat, totdeauna bătut, nu este cel ai potrivit simbol al politicii briandiste?

Dar afară de aceste glume făcute socoteala ministerului de externe, Anschlussul economic se discută cu atât seriozitatea cuvenită.

Opoziția vede în realizarea uniunii male austro-germane preludiul aneriei și o continuare firească a politicii numită de abandonare, inaugurate de Briand.

Această politică datează dela evarea considerată prematură a teritoriilor de peste Rin ocupate de trupele încreze, în care rolul principal l-a jucat Briand. Franța a abandonat astă siguranță eficace înainte de trecut numai pentru a dovedi încă odată înținția sa pacifistă. A urmat în aceași lansarea planului Briand asupra statelor Unite ale Europei. Proiectul vag, care nu conține altceva decât un desiderat în formă utopică. Într-adevăr nu se putea vorbi de une atunci când chiar frații aliați sunt de acord. Încordarea dintre Italia și Franța bunăoară nu este încă dată. Bine înțeles că toate statele aderă la acest plan cu atât mai mult, cu cât el nu angaja la nimic. Unde atât de nebulos, atât de vag nu se decât să primească aprobarea principiu. Si aci s'a împotmolit.

Dificultățile cu Italia, nemulțumirile statelor agricole, au rămas în stadiul de a fi făcute și conferințele economice au putut duce cu nimic înainte

gravele chestiuni economice accentuate de criza mondială. Într-adevăr ce măsuri de apărare a luat Statele Europene față de pericolul sovietic? Unde este asistența mutuală a statelor din Europa?

Aceste reflecții le putem face și noi Români mai ales acum după scandaloul împrumut pe care ziarul patriot «Ami du Peuple» îl consideră ca cel mai oneros împrumut ce s'a acordat vreo dată unui popor pe piețile Franței. Iată cum se ajutorează Statele Europene așa zise «capitaliste» pentru a se apăra față de barbaria și noua iobagie a orientului bolșevic. [Si România în discursurile politice este considerată ca sentinelă civilizației europene!] Direct amenințați de vecinii noștri bolșevici înarmăți cu materialul de răsboi cel mai modern, noi trebuie să veghem la Nistrul, pentru ca Dl. Briand să poată cânta linistit din ghitara pacifistă! Dar când mergem să cerem un împrumut cântecul să schimbă, și guvernul francez tolerează să fim jupuiți ca niște berbeci.

Dar se revenim la Anschlussul economic, care în realitate nu este altceva decât o realizare parțială și pe teren practic al ideilor lui Briand. El nu este decât o continuare firească a zollvereinului din 1833. Si Dl. Briand trebuia să prevadă această atunci când a evacuat Rhenania. Căci la Mainz proxima zi după evacuare au defilat una sută de mii căști de ojel, iar peste puțin timp Hitler și naționaliștii germani au avut un succes strălucit la alegeri și au declarat în Reichstag că nu recunosc tratatul din Versailles pe care-l consideră de «diktat».

Promisiunile au fost realizate; iată azi uniunea vamală ce este o violare al tratului din Saint-Germain. Acest tratat prin art. 217 - 222 interzice Austriei «Orice negociere și angajament economic care ar fi de natură de a compromite direct sau indirect independența sa».

Ce va face Germania când va crede că momentul marii aventuri a sosit aceasta nu o știm, aceasta o știe probabil mai bine Dl. Briand?

Atâtă putem însă să concludem alături de presa franceză care este în-

grijorată pentru pace ca și noi, că o politică care plutește în văzduh făcând acrobacii pentru a nu se lovi de nouri, ca și aceea a lui Briand nu este în stare să asigure pacea europeană. N'avem nevoie de utopii ci de planuri concrete realizabile, adică în primul rând de o colaborare economică sinceră între popoarele care au interes comune.

*

Mussolini și studenții

Cu ocazia aniversării de 12 ani dela fondarea fascismului Mussolini a primit 95 de reprezentanți ai diferitelor grupări de universitari fasciști.

După ce delegații studenți au reînnoit jurământul de fidelitate Ducelui, în numele celor 46.000 de universitari fasciști, Mussolini a jinut un discurs înflăcărat care a fost o lecție neuitată de energie. Ducele a evocat înaintea studenților trecutul, prezentul și viitorul Italiei și le-a amintit în termeni emoționanți rolul mare ce este dat «elitei Italiei culte, servitorilor celei mai nobile cauze; aceea a renășterei Patriei și a inteligenței crea-toare».

Apoi mulțumind studenților pentru devotamentul lor, Ducale a terminat discursul intonând, asistat de 95 de voci bărbătești, Giovenezza!

Până când în România...?!

Instrucțiunea publică în Rusia Sovietică

Ziarul rus «Pentru Instrucțiunea Sovietică» publică statistici îspăimântătoare asupra analfabetismului în R. F. S. S. R. Se știe că prima preocupare a Sovietelor a fost totdeauna instrucțiunea publică. Fraza lui Danton «După pâine carte este prima necesitate a poporului» a fost gargarizată de toți oratorii bolșevici. Ei au exagerat chiar acest dictum, spunând că instrucțiunea publică este mai importantă decât pâine.

In anii 1921-1922 atunci când poporul rus murea de foame comisarii poporului constatau că «satisfacție» că „Poporul rus moare de foame... da, dar cel puțin știe să cetească!

Cum s'a realizat acest program ne spune ziarul sovietic pe care îl cităm:

In anul 1923 Lunaciarsky comisarul instrucției publice constată într-un raport că numărul elevilor scade într-un mod însățimantător în școlile primare, secundare, și superioare numărul lor a scăzut atât încât nu atinge procentul de 30%, 40%, și 30% al cifrei corespunzătoare de înainte de revoluție.

Situatia a fost atât de tragică încât Lunaciarsky a fost înălțat și înlocuit cu «dictatorii instrucției publice» adică Crupskaia văduva lui Lenin și Djerginsky celebrul șef al Cehei.

Așadar bolșevicii au trebuit să recurgă la șeful terorei roșii pentru a aduce copiii la școală.

Dar situația nu s'a schimbat. Statisticile oficiale dau următorul tablou sinistru asupra stării instrucțiunei mai bine zis analfabetismului public din Rusia Sovietică:

«In anul 1931 a trebuit să învățăm să scrie și să cetească 17,5 milioane de lucrători. In rayonul Volgei infiatoare numai 33,3% din populație știe să cetească și să scrie și în unele părți acest procent cade la 14, 10, 8, 7 și chiar la 2%».

Astfel după 13 ani de «instrucție sovietică» sunt districte unde 98% din locuitori sunt complectamente analfabetați.

Fără comentar!

Ion Plopă.

(Urmare din pag. 1-a)

Cu toate aceste, acei cari în asemenea cazuri refuză obolul lor, sunt și acei cari în cazuri de nerușită, acuză de incapacitate, lipsă de tenacitate și perseverență într-o acțiune oarecare, uitând intenționat, că fără sprijin și încredere nu se poate face nimic. Enthusiasmul fără urmări și lipsa de încredere în noi înșine, sunt două boli cumplite de care suferim.

In urma acestor constatări, trebuie să recunoaștem că, după realizarea idealului național, sufletul nostru să molește de căldura idealului împlinit. Or, acesta ne duce într-o vădită im-ferioritate față de concetăjeni noștri de altă naționalitate. Aceasta nu trebuie să se întâmple, pentru că un ideal odată realizat trebuie și păstrat.

Să ne aducem aminte de svârcolirile din trecut, al căror legău a fost Aradul și să nu disperăm.

s. m.

Filantropie.

Un evreu bătrân, vestit de sgârcit, e aproape să-și dea duhul. În jurul patului rudenile se preface, că varsă șirale de lacrimi. Sgârcitul își dictează ultima dorință în formă de testament.

— Las orfelinatul opt milioane, azilul de copii trei milioane, spitalul un milion...

— Ce l-a apucat așa deodată sărnicia aceasta pe bătrân? — întrebă surprins unul dintre cei prezenți.

— E ușor să faci pe filantropul — ofță amărăt unul dintre moștenitori — că nu dă din avere lui, ci din a celor care îl moștenim.

Distrat.

Profesorul Solomonescu era distrat ca totdeauna. Mai nimerise și în vre-o căteva cărțiumi. Ajuns acasă, Xantipa (care filosof n'are o Xantipa și Solomonescu era profesor de filosofie) îl ia la zor:

— Unde-i ploerul, ploer să te facă!

Supus ca un Socrate, o pornește în apol, din cărțiumă în cărțiumă, să-și caute umbrela. După întrebare în două trei cărțiumi evrești, avu norocul să-și găsească umbrela într-o cărțiumă românească.

— Se vede, că dumneata ești creștin — spuse distratul profesor — la căți jidani am întrebăt, nici unul n'a vrut să mi înapoișe umbrela...

T.

□ Mersul trenurilor pentru sezonul de vară al Calei Ferate Electrice Arad-Podgoria. In ziua de 15 Aprilie a. c. intră în vigoare mersul trenurilor pentru sezonul de vară la Calea Ferată Electrică Arad-Podgoria, conform căruia dela aceasta dată, trenurile de persoane vor circula în modul următor:

Plecarea din Arad la orele: 4⁴⁰, 7¹⁰, 10⁴⁰, numai până la Ghiococ, 12²⁰, 14⁴⁰, 18⁴⁰. Plecarea din Pâncota la orele: 4⁴⁰, 6¹⁰, 12¹⁵, 14⁴⁰, 18⁴⁰. Plecarea din Radna la orele: 4⁴⁰, 7¹⁰, 12¹⁵, 15⁴⁰, 18⁴⁰. In afară de aceste trenuri mai circulă în fiecare Sâmbătă (în zilele de targ săptămânal) dela Pâncota și dela Radna până la Ghiococ căte un tren, care plează la 10⁴⁰.

Salonul Pirosky

Coafor de dame și domini Arad,

Matei Corvin No. 2.

Ondulat	15
Tuns	10
Spălatul părului	15
Manicur	15
Tăiatul bărbăturilor-pedicur	15
Abonamente pentru Doamne și Domini cu 1-4 prefuri esline.	

plutiloare la fel, să facă nevezută. Căută în toate dărjile — zadarnic. Strigă, și pă, dă din aripi desnădăjduit. Pornește întră căutarea ei. Unde învățărea este mai mare acolo o găsește. Un vechiu cunoscut n'o mai slăbește: îi vorbește, o lovește săgalnic cu ciocul, o improașcă cu apă. Si ea, le primește toate aceste desmerdări, dându-le îndărăt. Ba fusese atât de fără rușine, că-l lovi și ia cu pliscul. Chiar atunci ajunse răjoial. Se repezi la străin, îi mușca, îi lovește cu aripile. Acela fugi din apă, el îi urmări și îi smulse încă câteva pene. Ea, îi aşteaptă peria. Acel, care văzuseră treaba, o încunjurau, osândindu-o în lărmuire asurzitoare.

El se reințoarsee și obosit se aşeză la mal. O privește cu năcaz și ură. Ea ese din apă, încet-încet se apropi de dânsul și domol îi potrivește penele zburătoare în luptă pentru ea.

Se șia vinovată.

L. Roșuleț

Ea găsește cunoscuști. Si, pe semne, și opri acolo. El, gelos din fire, îi încă vorbe aspre. Deci pleacă, fără mai zăbovi. După ce au trecut prin plâine, se opresc și ei, departe de la ei. Ei nu-i prea vine la socoteală; cum își îndoie picioarele cum dețin de el, ușor poți păpeze unu: e năcojătă foc. Ba bine că nul păieni, elătea cunoscute și el, ușu, locnial aici poposește.

Ce la un semn dat cetele se ridică, crețându-se spre balta din apropiere. Gătuț întins înainte se lasă pe apă, și atingând suprafață. Plutesc în și se orori le poți zări piciorușele vâslăse. El le schinteoază de plăcere. Pe că și șezătoarea de făculă, pe atât rău locul acela de strigăte, chemări, certă. Ea se simte fără frică: nu îndește glasul lui răgușit de gelosie. Infundă gătuț în apă și mereu se dărilează. El, face și el la fel, dar de căte ori își ridică capul din apă, căută cu privirea. Ea plutește tot de departe. Si, cum își îndundă din capul și îl ridică repede — ea sunte. Printre mulțimea albă la fel,

**Ford Chevrolet Motordelta, Sigismund Kelly, Arad, Str. Alecsandri
piese de schimb — cauciucuri — uleiuri, cu cele mai estine prețuri.**

Nr. 202 1—1.

repr. Bonolit Nelson
pistoane, segmenti, bolturi

Literatură și public.

Se vorbește mult și la noi de lipsa de contact dintre public și literatură. Problema nu e numai a noastră, ci a tuturor țărilor tinere fără tradiții culturale. Ea se pune chiar pentru Germania, pentru un popor creator de valori spirituale, pentru un popor de cultură veche dar fără continuitatea necesară în manifestările lui. De curând, Fr. Sieburg, cunoscut poate și publicului nostru prin cartea lui atât de discutată: *Gott in Frankreich* (în traducere franceză: Dieu est-il Français? Grasset, 1930), publică un articol sugestiv asupra literaturii mondene germane în *Frankfurter Zeitung*. Plecând dela lipsa unui roman monden german, dela inexistența unei literaturi originale care să zugrăvească viața caselor de sus, în toată utilitatea dar și în toată splendoarea, rafinăria și naturalețea lor, Sieburg încercă să desprindă cauzele acestei situații, creionând o analiză a structurii sociale germane. N'avem, spune el, o elită formată, o clasă de sus unitară, cu moravuri și imperitive proprii; n'avem deocamdată decât bogaji și săraci. Adică lipsește clasa de sus, care să nu fie numai învidiată pentru bogăția ei, ci și iubită și respectată, o elită definătoare nu numai de bogății dar și de valori culturale. O clasă care să fie privită cu încredere de cei de jos, fiind mândria poporului întreg. Si cine știe că Marx, care venea din Germania și-a cules observațiile sale asupra crizelor economice și a inegalităților sociale ale sistemului capitalist, nu în Germania, a cărei industrie era în sămbure, ci în Anglia, fără, care, în afară de socialismul armonios a lui Owen, n'a dat nici o altă doctrină egalitară și unde avea cea mare a claselor de sus aduce cu sine și o rafinare mai

mare a acestei pături sociale, își va da ușor seama, pe de o parte, de ce teoreticianul a văzut clasele engleze dar n'a putut vedea ceiace le apropia, iar pe de altă parte, va înțelege și sensul spuselor autorului nostru. Până astăzi, nicăieri nu există diferențe mari economice între diferitele straturi sociale ca în Anglia, între lumea căsuțelor cenușii și întunecate din White-chapel și bogății palatelor de pe lângă Hyde-Park. Si cu toate acestea situația e acceptată și privită ca justă, cei de jos nu se revoltă. E caracteristic că până și partidul socialist englez a trebuit să se plece în fața acestei situații, trimijând în camera lorilor cățiva conducători socialisti pentru a putea lupta mai eficace în slujba revendicărilor muncitorești. Clasa de sus din Germania însă nu reprezintă și o bogăție de valori culturale indisputabile și recunoscute de popor, iar rezultatul se vede până și în literatură.

Lucrurile stau și mai rău la noi. S'a acuzat adeseori scriitorii noștri ca lipsiți de talent și de înțelegere pentru nevoile mai rafinate și pentru intelectualitate. S'a uitat însă că n'am avut până la război o clasă mijlocie sau o clasă de sus care să le dea priilejuri și motiv de observație și activitate. Iar așa zisa elită a fost strâină sufletește, adică inexistentă pentru sufletul, limba și manifestările culturale românești. Singura clasă conturată, cu un suflet propriu și original, adică singura pătură românească reală a fost cea țărănească. De aceea literatura românească a vorbit și a descris numai țărăneimea.

Problema unei literaturi mondene la noi când n'avem încă o literatură a intelectualului român e astăzi o pură himeră.

(Revista de sociologie)

G. E. M.

Prețurile de pe piața Arad:

Ouă	1 per.	1.20—1.30	Lei
Găște mărșave	1 per.	180—200	"
Găște grase	1 per.	480—520	"
Rețe mărșave	1 per.	100—120	"
Rețe grase	1 per.	210—230	"
Găini după măr.	1 per.	110—130	"
Pui	1 per.	70—90	"
Brânză de vacă	1 kgr.	14—16	"
Brânză de oale	1 kgr.	35—40	"
Unt	1 kgr.	80—100	"
Smântană	1 lit.	30—35	"
Lapte	1 lit.	6—7	"
Salată	1 buc.	1—5	"
Fasole	1 kgr.	9—10	"
Cartofi	1 kgr.	4—5	"
Ciapă	1 kgr.	3—4	"
Usturoi	1 kgr.	16—18	"
Mere	1 kgr.	12—20	"
Nuci	1 kgr.	22—24	"
Varză	1 buc.	4—8	"

Vizitați fără întârziere **Bittenbinder**
marele salon de pălării
bărbaței și de dame

Str. Eminescu 2.

PRETURI reduse!

Nr. 201 1—2.

CEASORNIȚE, obiecte de AUR și ARGINT puteți procură
cu cele mai estine prețuri și cu cărticica „CONSUM” la
Nr. 149 1—20

Fiecare să viziteze în interes propriu
prețurile reduse din vitrinele „Bazarului Teatrului
Săptămâna de paște senzatională

Nr. 206 1—1.

Pentru mesele de Paști

TURU EXTREM DE REDUSE OFERĂ **PAVEL ERDŐS**

Băcanie și depozit de la Arad, Piața Avram Iancu 3.

Nr. 207 1—1.

Pește proaspăt

crap viu cu 70 Lei Kg. se capătă
zilnic la firme**LUTUAC și RBRAMOVICI** Arad.

Nr. 207 1—1.

TRICOTAGE

FABRICA DE SE FABRICĂ DIN LÂNĂ
ȘI BUMBAC: CIORAPI PT. DAME SI BĂRBĂTEŞTI, MÂRĀMI BERLINEZE, VATELIN [—]

Haine de băieți

TRICOURI DE VARĂ
PENTRU COPII, ETC. ETC.

S. A. ARAD

Nr. 208 1—1

In atenția Publicului Consumator!

In timp de criză crătaș banul, economizat enorm, cumpărând produsele Aromat, cele mai selecte din România, unică casă română în Arad, în alimente producător: Unt la "Teschen", Brânză la Lipiau: Cașcavuri și brânzeluri naționale, și Elvețiene, Franceze, Italiane, Austriace, Cehi și Ungari, cu 30%, mai ieftin și orice unde în Arad. Încercați și vă convingeți.

Cumpărăți: Lepete prime, Unturi de gătit Caș de oale în orice cantitate.

Aromat" Fabrică și Magazin special de Brânzeluri și alimente. Centrală: Calea Banatului 3. Filială: Str. Alexandri 5. 3-10

Cheferiști!!

In apropierea gării, UN LOC DE CASĂ, se vinde URGENT, CU JUMĂTATE DE PREȚ. Adresa: Lăptăria, Str. Moise Nicoară No. 2. Nr. 208 1—1 (Lângă teatru)

NOUTĂȚI DE PĂLĂRU PT. DAME

MAGAZINUL CEL MAI EFTIN ȘI MAI BINE ASORTAT, DE ASEmeni MARE DEPOZIT DE COROANE ȘI VOALURI

Doamna UNGĂR
(PALATUL TEATRULUI) Nr. 203 1—1

Continuăm vinderea tuturor umbrelor de ploaie și soare, nu numai a celor scăpate dela foc, pe prețuri nemai auzite de eftin.

Casa de umbrele

Transilvania

Mărfurile noastre sunt fără defecte și de cea mai bună calitate.

SUNCĂ FINĂ DE PRAGA, CAȘOARDINE, SCRUMBII DE OSTSEE SI MATE, CIUPERCI USCATE, CONSLIQUER, VIN MUSCAT-OTTONEI, PE

Nr. 209 1—1.

Insel Casa de amanet sau curia burlacilor.

Prin capul domnilor dela Principele Arad a trecut o idee genială: Arad trebuie casă de amanet. Presa mai a miroșit afacerea, să a entuziasme a... început să scrie și să laudează rând dela început, ca dreptul ploatare să fie cedat unul mic al cărui nume e rostit în soaptele a nu fi auzit la.. Arad-ul. Din afacere căștigă orașul, incasând muncite prețul concesiunii, căștigă cesoniarul, care încasează din grase Deci căștig pe totă linie și moral sau nu, e altă poveste. că banul n-are miroș.

... Mai căștigă și burlacii, să de îngrijirea hainelor de sezon. Pe vară vor depune la amanet păciuța, șoșonii și flanelă, iar în primăvara își vor cumpăra un pătrat pălărie de vară. La începutul terenului schimba: Depun la amanet păciuță și celelalte.

Iată deci o afacere bună cu bani și au scăpat de grije. Moltile vor mai roade. Casa de amanet îngrijit hainele. Au scăpat de griji.

Făind în pragul verii, care drăguț se cam lasă așteptată, eu propun la idile ce-a avut, rugând-o în acestă să se prezinte Primărie felicitând mulțumindu-i pentru această străinătate ce-a avut, rugând-o în acestă să grăbească înfunțarea casetelor de amanet, căci f. ind criză, le șurează bilitatea de a se imbrăca elegant.

Nr. 327/1931.

PUBLICAȚIUNE DE LICITARE

In baza execuției de esec efectuată în ziua de 14 I. 1931, baza decisului Judecătoriei Arad cu No. 3597/1930 obiecte sechete în procesul verbal de execuție Nr. 327/1931 adecă o mașină de tăiat complet și un valț de moară boala în sumă de lei 25.000 cuprinzând favorul Lipovan Ioan reprezentat Dr. Aurel Crișan avocat din contra Bittenbinder Francisc sumă de lei 27.000 capital inițial de 13.5%, dela 1 Sept. 1928 și spese stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică Aradului str. Horia Nr. 8 în ziua 21 Apr. 1931 la ora 12½ d. în conformitate cu legile IX. § ului 107 și al anul 1881, al legii execuției.

Arad la 21 Mart. 1931

Sef. po.

Indescri

CSÁKY ceasornicar și bijutier,

peste drum biserica LUTHERANĂ Arad

Un măr 17 lei, o portocală 6 lei și $\frac{1}{2}$ litru apă minerală 20 lei.

Contribuții la acțiunea de eftinire inițiată de autoritățile administrative.

Nu de mult, într-o conștiință acordată presei, dl prefect C. Dumitrescu, releva faptul că aci în Arad, viața e cu mult mai scumpă decât la București, promițând cu acea ocazie, că va lăsa contact cu primarul municipiului pentru a începe de comun acord la o acțiune de eftinire. De atunci s-a... discutat și coloanele presei minoritare s-a umplut cu aceste discuții. În realitate nu s-a făcut nimic. Ca dovadă citez următoarele fapte:

Duminică, 29 Martie, un cunoscut de al meu, a plătit la restaurantul Beleș, din fața Primăriei, un măr produs în țară, cu 17 lei. În același timp o portocală, care e marfă de import, pentru care se plătește vamă, se vinde cu prețuri ce variază între 2-6 lei.

Mărți, — 31 Martie — la restaurantul orășenesc proprietari, frații Kasácsónyi, am plătit pe $\frac{1}{2}$ litru apă minerală Lei 20. Aceeaș cantitate și calitate de apă, se vinde la prețul de 7-8 lei.

Am citat cazuri concrete.

Cerem ca autoritățile cari au promis că vor iniția acțiunea de eftinire, să treacă la faptele Bietul consumator, de cele mai multe ori funcționar neplătit de luni de zile, trebuie apărat, contra acestor jefuitori.

Pe acești jefuitori fără milă ai pungilor noastre li vom aduce la cunoștință marelui public, de către ori ni se va prezenta ocazia pentru a fi cunoscuți și pentru a se feri lumea de ei.

Ion Potcoavă

Din Anomaliiile gospodării financiare a statului.

După ce parlamentarii s-au încasat bugetul până la toamnă, când este mai mult siguri că vor fi dizolvăți chiar în cîteva zile dela încasarea banilor, iar alii funcționari n-au văzut niciodată stat de 3-4 luni, aflăm acum o astfel anomalie. Ministerul nu mai ordonă banii pentru materiale instituțiunilor respective, el direct furnizorilor, de pe tablourile înaintate spre probare. Iată cazuri concrete: Ministerul Instrucțiunii, direcția cultelor, trimes ordonanțe de plată direct furnizorilor Academiei de teologie din Arad. O ordonanță pe numele Klein a juns în mâinile librării Klein dela Academia Teologică nu furnizează nimic. De fapt trebuie să ojungă la

Klein, vânzător de cartofi. Numai cîstea librăriu Klein a făcut ca ordonanța să vîne la Academie.

Un alt comerciant de zarzavaturi, furnizor tot al Academiei Teologice primește o ordonanță de plată de 4000 lei. Cum el nu mai văzuse o astfel de hărție a început să arate în dreapta și în stânga, până când un șmecher îi oferă una mie lei pe „hărția aia”. — Din fericire tocmai atunci vine la neugor și prefectul seminarial care explică omului cazul.

Acestea s-au întâmplat numai cu cîteva facturi și numai la o instituție; își poate ortcine închipui cătă babilonie este pe întreaga țară.

Sicarius.

Cinematografele Primăriei. Se face trafic cu biletele.

Casa de bilete la «Central» poartă tablă «Toate biletele vândute», dar vând bilete căte vrei pe din dos, deca la samsari, cari roiesc în jurul cinematografului.

Ce-o mai fi și astă? Mă lipsesc de

știre, ca să nu fiu părășul samsarului. Haide la «Select». Am văzut

chiar piese: «Aventura revolver» și

«jurul lumii fără un ban». Cuvântul

nu-i suficient ca să exprime

doarea filmelor pomenite. Am regăsit banii svârliți ca să mă enerveze

am jurat, să nu mai calc pragul ci-

matografului Select.

Dar se cer lucrurile spuse. Cinematografele Primăriei sunt inferioare

raportul selectiv al filmelor față

cinematografele de odinioară ale

Aradului. Era mai de mult în strada

una un cinematograf «Elisabeta»

dus de particularul Schwartz. O fi-

fi evreu, treaba mergea strună.

În el și pentru public. Aducea nu-

filmele cele mai minunate. Adeca-

ba să fie. Era silit să primească

un anumit procent, și filme proaste,

cineva, le plătea, dar nu le expu-

șe dă chiria filmului, însă să-și men-

țâma, că pe ecranul lui apar nu-

mai filme selecte. Și se simbulzea lumea, cinematograful era vecinic tixit, publicul mulțumit, neguțătorul la fel.

De când cu cinematografele Primăriei n-am mai văzut un film de valoarea filmului «Ispita trupului» sau «Ben Hur», etc. La cassă ești primit de funcționare pestrije, cari își trântesc biletul cu un gest de îngâmfare proprie biroucratică. Personalul cinematografelor particulare știa, că stă la dispoziția publicului, personalul cinematografelor Primăriei, are aparență că publicul este la dispoziția lui.

Conducătorii cinematografelor orașenești ar trebui să-și dea seama că a fi la adăpostul liberei concurențe, nu înseamnă a-și bate joc de public. Căci dacă cinematografele ar fi pe mâini particulare, s-ar fi supus și ele curentului de ieftinire, iar libera concurență ar selecționa filmele rulate, așa ca să nu mai apară pe ecranul «Select» filme scociorâte din rafturile întăierilor începuturi cinematografice. Cine se aștează de prea multe, nu dă rod în nimic și se pare, că Primăria cade în aceasta greșală.

Mutarea Inspectiei V Mișcare C. F. R. din Arad.

Avem personalități politice dar degeaba. Aradul decade, Timișoara se înalță.

Puține orașe din România adăpostesc atâtea personalități marcante în viața politică, câte are Aradul, și totuși aceasta împrejurare nu constituie pentru orașul nostru nici un avantaj, nici o garanție de progres.

Aceasta constatăre, nerăsturnabilă cu nici o dovadă contrară afirmațiunilor noastre, ne vine în gând când ne ocupăm de chestia mutării din Arad a Inspectoriei V. Mișcare C. F. R., a cărei vești tocmai acum ne-a parvenit ca și surprindere de sărbători.

Tot se concentreză la Timișoara; probabil că și capitala țării va fi mutată cu vremea tot la Timișoara și noi vom fi transformați cu vremea în suburbii al ei. Timișoara, poate că a suferit amputări cu mult mai importante decât Aradul din hinterlandul lui economic, cu ocazia trasării frontierei; cu toate acestea, fiindcă are în centrul orașului terenuri de edificat, posibilități de dezvoltare, — se îngrămadesc în acest oraș, tot felul de servicii publice regionale, indiferent, că este ori nu indicată Timișoara, ca și sediu al lor.

In cazul Inspectoriei C. F. R., de exemplu, în Timișoara acest serviciu este adăpostit într-un edificiu închiriat; în Arad C. F. R. dispune de cel mai confortabil și corespunzător edificiu,

din întreaga țară, ridicat anume în acest scop, și care formează proprietatea C. F. R. Aradul este situat pe ceea mai principală linie de cale ferată, care leagă țara noastră cu Apusul Europei; Aradul cu Curticiul sunt cel mai important punct vamal la frontieră de vest a țării; Inspectorie C. F. R. din Arad are în rayonul ei cea mai importantă regiune minieră: Valea Jiului; Aradul a dăruit C. F. R. terenul, pe care s'a ridicat Palatul, în care este adăpostită azi Inspectorie V. Mișcare C. F. R.; Aradul este în situația de a oferi locuințe suficiente, corespunzătoare și ieftine pe seama funcționarilor, câtă vreme Timișoara care abia a putut adăposti funcționarii Directorului, nu le poate da. Și în sfârșit Aradul încă are dreptul la viață, are dreptul de a avea serviciile publice ce i se cuvin, și cari sunt chemate de a spori circulația de bunuri și persoane, atât de necesară dezvoltării unui oraș. Ori a lipsi Aradul de Inspectorie C. F. R. într'un timp, când depresiunea economică a căpătat o expresie atât de gravă, însemneză a-i aplica o lovitură cu dureroase repercusiuni economice.

Facem apel la toți cei chemați să intervină la locurile în cădere pentru zădănicirea atentatului acestuia împotriva părasitului nostru oraș.

Voci din public

Pentru cinematografele Municipiului.

Mai mulți cetători ai ziarului «ARADUL» ar vrea să știe din ce motive nu se rulează la cinematografele din Arad decât aproape exclusiv filme vorbite în limba germană.

Alături de filmele americane incontestabil superioare tuturor filmelor am vrea să mai vedem și auzim și filme franceze.

Aceasta cu atât mai mult, cu cât sunt o mulțime de filme franceze în cari rolurile principale sunt susținute de către artiști români ca: Alice Cocea, Elvira Popescu, Paula Iliescu, etc.

Până acum s'a jucat la cinematograful Central un film excelent „Sous les toits de Paris” în rolul principal cu Paula Iliescu.

Am vrea să vedem și alte filme franceze jucate cu artiști români ca de exemplu „Mon Gosse de père” cu Alice Cocea sau „Si l'empereur Sarait ça” cu Elvira Popescu, sau „Ma cousine de Varsovie” cu Elvira Popescu, sau „Marions-nous” cu Alice Cocea și altele.

Unele din aceste filme au fost jucate în Capitală așa că sunt adoptate cu înscripții românești.

Publicul român din Arad ar putea astfel să admire artiști români care ne fac cinsti în străinătate și dela cări aşteptăm cu nădejde crearea filmului românesc vorbitor.

Dacă vrei să cumperi EFTIN și BUN caută pe

Csáky Iuliu gravor, ceasornic și bijutier, unde se pregătesc cele mai solide și garantate reparații de ceasornice, sigili și bijuterii. Arad, str. Brătianu nr. 9. No. 161. 1-6.

PLAPOME se pot comanda cu preț eftin la firma MIHAIU HAUBENREICH Special atelier de plăpomă Arad, Str Hora No. 3 Nr. 191 1-2

DIFERITELE FORME ALE TUBERCULOZEI.

Ori-care ar fi calea de intrare a bacilului Koch în organismul omenesc, trebuie să treacă un timp de 4—10 săptămâni până ce își manifestă activitatea sa nefastă. În acest interval (numit timp de incubație) în locul care a servit ca poartă de intrarea microbului, acesta desvoltă o asiduă dar tăcută activitate pentru a determina ceiace se numește o afecțiune primară. Afecțiune primară este constituită de o ulcerație caracteristică tuberculozei cu sediul chiar la locul de inoculare al bacilului (de aceia se și numește řancru de inoculare) și însoțită de o inflamație a vaselor limfatice precum și a ganglionilor (ghindurilor) din regiunea respectivă. Așa de exemplu dacă infecția tuberculoasă s'a făcut prin plămâni afecțiunea primară se va prezenta în acel punct al plămânlui, unde s'a fixat bacilul. În acelaș timp se vor inflama vasele limfaticice cât și ganglionii limfatici așezându-se la bifurcația tracheei sau în jurul bronșilor, și corespunzător regiunii, în care își are sediul řancrul de inoculare. Toată activitatea aceasta se desfășoară de obicei în cea mai mare tăcere fără reacții sau acuze subiective din partea individului atins. În cazul când virulența bacililor sau numărul lor este prea redus pentru a putea învinge puterea de reacție a organismului, infecția se limitează aci și boala rămâne latentă datorită unui proces de rezorbție și de calcificare exercitat asupra afecțiunii primare.

Cu totul altfel se petrec lucrurile când infecția se face cu doze massive de bacili, sau când după prima infecție rămasă latentă urmează o nouă infecție mai puternică, precum și atunci când forța de rezistență a organismului este slabă în urma unor alți boale intercurențe sau datorită unor condiții precare de higienă. În asemenea cazuri bacilul tuberculozei poate se rupă bariera de apărare formată de ganglionii limfatici și să treacă în sânge. Căzut în torrentul sanguin aceasta îl transportă în organele pe care le alimentează, oferindu-le acestora odată cu sucul dățător de viață și germenul fatidic al morții. Astfel se explică de ce tuberculoza nu atacă numai plămâni sau intestinile; adecaț organele care servesc de obicei ca poartă de intrare în organismul omenesc ci poate ataca oricare alt organ din complicata mașină umană. Este adevărat că tuberculoza pulmonară (oftică) este tipul

Dr. C. R.

Lămuriri privitoare la serbarea sădirii pomilor.

Sefii ocoalelor silvice împreună cu directorii școlari hotăresc zlua și locul serbării. Înălță grădinile școlare nu pot da încă materialul, ocoalele silvice pun la dispoziția elevilor puerii necesari. Este de dorit ca afară de personalul organelor silvice și corpul didactic, să la parte la această serbare și autoritățile administrative, precum și alii intelectuali din comună.

În anii trecuți, în cele mai multe localități nu s'au putut ține serbările, deoarece învățătorii așteptau instrucțiuni dela revizorate. S'a întâmplat că

reprezentativ al tuberculozei dar nu arătorii se întâmplă ca odată cu plămânlul se fie atins și învelișul seros al acestuia numit pleură (pielija plămânlui), iar ca urmare să formeze o pleurezie (aprinderea pieliei plămânlui) caracterizată prin desvoltarea unui exudat lichid între foitele pleurei. În cazuri norocoase lichidul acesta se resorbe total lăsând numai o îngroșare a pielei până când în alte cazuri mai puțin norocoase lichidul se transformă în puroi, iar boala ia o evoluție mult mai serioasă ba adeseori chiar fatală. Tot atât de frecvent se poate îmbolnăvi și pielea care acoperă organele din interiorul cavității abdominale (peritoneul) iar ca rezultat se desvoltă și în această cavitate un lichid asemănător aceluia care se desvoltă în cavitatea pleurală. Când bacilul Koch atacă învelișul seros al creerului (meninge) asistăm la desfășurarea taboului clinic extrem de impresionant al meningitei tuberculoase față de care știința medicală este complet dezarmată. În fața acestei afecțiuni medicul este pus în penibila situație de a rosti odată cu diagnosticul și sentința de moarte a bolnavului. O bună parte din șchiopii pe care-i întâlnim pe cărările vieții noastre, sunt și ei victimele teribilei molimi, căci ea se fixează cu predilecție și pe încheietura șoldului (articulația coxo-femorală) precum și pe încheietura genunchiului, imobilizându-le. Cu aceiași aviditate atacă și oasele și mai ales oasele lungi. Cine dintre noi nu a avut ocazia să vadă un asemenea nenorocit condamnat să se transforme pentru ani de zile într'un izvor nescăpat de puroi care se scurge încontinuu sau cu intermitență prin una sau mai multe guri respingătoare deschise pe suprafața corpului. Dar imensa falangă — vrednică de compătimire — a cocoșaților nu și dăorește oare calvarul său tot aceleiași molimi care atacându-le řira spinării și stigmatizează irreparabil pentru toată viața. În pentru a termina lugubra serie, am fi nevoiți să înșirăm aci aproape toate organele omului, dela cel mai perfect și nobil cum este ochiul, până la cel mai puțin pretentios, cum este pielea, căci dacă bacilul tuberculozei are oare și cari preferințe față de unele din ele, în schimb nici unul din aceste organe nu posedă mijloace de apărare infalibile cari să le asigure succesul într-o luptă angajată cu temutul lor dușman.

Dr. C. R.

șeful ocolului silvic plecase în cineață tocmai în sezonul sădirii, nelăsând instrucțiuni personalului de serviciu. În alte locuri, puerii au rămas nesădiți, în pînătele școalelor.

Ar fi de dorit, ca cel puțin în anul acesta, atât Direcția regională silvică, cât și Revizoratul școlar, din vreme să emite ordine celor vizăți.

Prietenii noștri sunt rugați și pe această cale, să ne comunice, la adresa acestui ziar, toate evenimentele în legătură cu serbarea sădirii pomilor.

Despre valoarea castității.

Nici-o problemă morală n'a tulburat umanitatea în măsura în care a tulburat-o problema moralei sexuale. Nici-o problemă n'a ridicat atâta discuții ca aceasta. Si cu toate asta, trebuie să ne mire faptul că, pentru cine abordează studiul acestei probleme, chesfunea apare particular nouă.

Castitatea este sau nu este o virtute? Ce numim virtute și ce este viciul?

Ordinea lucrurilor naturale ascultă de două mari legi: legea determinismului: legea finalității, sau a normalului.

Este contra naturii, este viciu, tot ce tulbură cursul normal al acesteia.

După Edmond Goblot, toate practicile normale care se raportă la sexualitate au ca scop conservarea spelei și perpetuarea vieții. Sunt vicioase toate practicile care se opun împlinirii acestor funcții.

Deci practicile anticoncepționale sunt vicii în aceeași măsură ca și sodomia și prostituția.

Prostituția este suprimarea maternității. Viciul sexual nu este căularea exagerată a voluptății sexuale, ci este căularea voluptății sterile. Scăderea natalității se datorează faptului, că moravurile prostituției au fost introduse în căsătorie.

Ce e o femeie cinstită? O femeie cinstită este o mamă (Ed. Goblot).

Viciul contra virtuții castității este deci practica anticoncepțională, adică prostituția sub toate formele ei.

Acela care introduce prostituția în familie este mai ales bărbatul. Adevarata cauză a depopulației unei țări este dreptul la prostituție și libertatea sexuală pe care societatea le acordă bărbatului înainte de căsătorie. Un bărbat necăsătorit și cast este aproape echivalent cu un bărbat ridicol!

Ceace constituie valoarea castității este relația strânsă în care ea stă ca o funcție respectabilă și necesară între toate: cu funcția transmisiunii vieții.

Certificatul prenupțial.

In ultimul timp s'au elaborat două proiecte de lege pentru salvarea și protecția familiei: Impozitul pe celibat și stăpînarea concubinajului în armată.

Ar fi bine ca unii din parlamentarii nostri să meargă mai departe și în numele sănătății publice să elaboreze un proiect similar celui depus acum cățiva ani în camera franceză:

«Ori-ce cetățean francez care dorește să se însoare nu va putea apare în fața ofițerului stărei civile fără a prezenta un certificat medical făcut cu 24 ore înainte; dovedind astfel că, candidatul nu prezintă nici o urmă apreciabilă de vre-o boală contagioasă».

Este o măsură ocrotitoare pentru viitoarea mamă, și o garanție pentru copil de a verifica calitatea reproducătorului.

Va veni, să sperăm, o zi când două familii care vor decide o căsătorie, vor pune doi medici față 'n față, precum astăzi sunt puși agenții matrimoniali pentru a discuta cifra dotei fetei.

Examenul prenupțial este obligatoriu în multe țări de ex. în Statele-Unite. În țările Scandinave declarațiile viitorilor soții sunt înregistrate în fața medicului și a ofițerului stărei civile.

sub prestare de jurământ. În Turcia, în Turcia de Jos, în Germania și în Austria consultațiile prenupțiale au intrat în uz.

Când un bărbat prezintă indice de boli contagioase (syphilis, tuberculoză sau degenerență alcoolică, epilepsie, alienație mintală confirmată, etc.) se va vedea impiedicat de a nenoroca sau contamina o femeie, și de a produce copii bolnavi.

S'a susținut de mulți că o astfel de măsură va limita numărul căsătoriilor și al nașterilor. Limitarea nașterilor se dăorește moașelor și medicilor fără scrupule.

Principalul nu e să avem copii mulți, însă să-i avem sănătoși. Un certificat prenupțial nu prezintă mare greutate. E suficientă sinceritatea candidatului la căsătorie și un medic demn de acest nume, fără complezanță interesată. Se mai găsesc.

Evident, dificultăți ar fi numeroase în domeniul neuropsychiatrie, aci boala mintele, chiar periculoase pentru descendență, n'au un caracter pronunțat. Se poate reproba științei lipsa de absolut. Acelaș lucru se poate spune și despre dreptate.

Sunt numai cazuri speciale.

I. D.

Spectacole.

M. B. & Co.

Comedia aceasta anunțată ca «trei ore de râs» nu și-a desmințit reclama ce i s'a făcut.

O familie: mama, fiul și fata. Familie săracită, trăește prin și pentru fata care a fost crescută și educată, pentru a se căsători cu om bogat. Dragostea? Nu contează. În sfîrșit, Filip, prieten al fetei, aduce în familie un fabricant de conserve foarte bogat, care văzuse fata și se îndrăgostise de ea. Fabricantul cu toate că avea o avere fabuloasă, era un bădărani, care — după cu zicea el — n'are frecuș cu oamenii și când își dă drumul, e dat dracului. Bădărani acestui pretendent e scheletul pe

care e clădită toată partea umoristică a comediei. În principiu căsătoria e acceptată și urma să se facă logodna, când intervine Filip, care deșteaptă în față dragostea, făcând-o să renunțe la logodnicul bogat, astfel că serberea de logodnă, cu șampanie și cu articificii... se duce dracului! Totuș când e vorba de căsătoria ei cu Filip, fata care era mare amatoare de rochii, pălării și toate celelalte, renunță la el și se rentoarce spre fabricantul de conserve, care-i pune la dispoziție serii nenumerate de rochii.

Sala bine populată, a răsplătit cu aplauze furtunoase jocul actorilor, și mai cu seamă a lui Ionel Țăranu, deși pe acesta-l cam compleșise melancolia, pentru că guvernul, al cărui deputat este (încă) demisionat.

S. M.

Cu ce trupuri vom învia?

Cugetări de sf. Paști.

Este o caracteristică a omului, că înțelegădotă cu gândire, volnă și imanuie, de a nu fi mulțumit cu prezența și de a avea un impuls continuu că ceva dincolo de experiența sa.

Acest impuls către ceva nou este strâns legat de nădejdea sau speranța în lumi mai bune, într-o viață mai bună, mai perfectă, mai fericită.

Concepținea creștină dă omului o speranță fără margini, căci în ea se prinde întreaga viață individuală, îneg viitorul omenirii atât în aceasta cât și în cea viitoare.

În ordinea naturală a lucrurilor nu există pentru viitor o speranță încă dință decât speranța creștină, căci este cîndată pe suprafața descoperirea lui D-zeu ca dragoste, iar existența voare pe care El a pregătit-o omului trebuie să fie o viață mai superioară cît oricare viață cunoscută de noi. În experiența ce trăim noi aici neștău că viață de aici nu este capabilă de a ne da o satisfacție permanentă. În ceea ce privește doctrina despre morire este foarte greu a satisface imagoa și postulatele intelectuale.

Afectiunile vorbesc limba lor simbolice despre dragostea care nu moare, a răuinei critice se ridică și pună rebărti inevitabile: în ce formă de căsătorie, sub ce condiții poate fi găsită o fericire eternă? O viață viitoare poate existență așa cum o avem aici este un lucru de dorit, chiar dacă am putea o închipuit posibilă. Speța creștină năclodată n'a contemplat continuarea a condițiunilor cari ar fi posibile suferințele caracteristice ale vieții de aici. Continuarea vieții de aici este dorită de acel cărău care este trea, au auzit plângherile au gustat trăile și au văzut umbra morții. Acei cari n'au experimentat acestea, nu cunosc nimic, doresc viață aici continuată dacă ar dispărea numeroile din familiile lor.

În zis că viață pe pământ este o compunere organizată, un proces al sfârșit este disoluția.

Deoarece toate acestea nu există oare mai teribilă decât o eternitate astfel de vieți fizice, așa cum o este în lumea aceasta.

Acum ne putem pune întrebarea:

Am am putea concepe o existență care prin intermediul unui alt orizont decât cel de azi?

Sufletul omului este sătul că este nemuritor. Dar sufletul nostru nu se manifestă decât prin ajutorul corpului. Dacă înălțărâm organismul corporal, vor trebui să dispără și senzațiile de orice formă, căci cum pot să vezi culturile fără ochi, să auzi sunetele fără organul auditiv? Atunci cum se vor alimenta facultățile noastre spirituale al căror material brut este furnizat de organele corporale?

Filosofia și psihologia modernă nu ne dă nimic în această chestiune, căci ele se ocupă numai cu sensibilul din lumea aceasta.

Deslegarea problemei de malus se face numai pe baza unui mare act de credință, însă o credință justificată sau motivată.

Să nu se uite că D-zeu a dat fiecarei existențe incorporarea corespunzătoare spre a se putea manifesta, și deci după cum viață de aici are un organ corporal adoptat acestul scop, tot așa și viață spirituală — cea mai înaltă formă de existență — trebuie să și aibă mijloacele proprii de a se exprima sau extoratoriza.

In această privință avem un singur răspuns la întărimea cărula nu s'a mai ridicat niciodată muritor. Sf. ap. Pavel își pune în cartea I. Corinteni cap. XV, v. 35 întrebarea: „Cum învăză morții? Să cu ce trup au să vie?” La versul 50 zice: „Carnea și sângele nu pot să moștenească înălțarea lui D-zeu, căci stricăciunea nu moștenește nestricăciunea”. Iar la II. Corinteni cap. V. vers. 1-4 continuă: „Că noi știm că dacă pământul moartă locuință, cortul acesta, se va desface: avem în ceruri cădare dela D-zeu, casa veșnică... De aceea suspindem în acest trup, dorind să ne îmbrăcadem cu locuința noastră cea din cer, și așa fund îmbrăcați nu vom fi găsiți goi... Noi nu dorim să scoatem haina noastră ci să ne îmbrăcadem cu cealaltă, pe deasupra, așa în cînd ce este muritor să fie înghițit de viață” „Stricăciunea se va îmbrăca într-ună nestricăciune, muritorul în nemurire (I. Cor. XV, 54).

Iată deci că corpul înviat este privit ca un acoperământ, o mantie, o locuință deja pregătită un vestmânt de a îmbrăca peste corpul pământesc, și care prin îmbrăcire va transforma cu totul pe cel pământesc.

In această concepție se cuprind

Falimentul votului.

Să spunem pe gleau: sufragiul universal, creație englezescă pentru creșnțele lor, a dat faliment la noi, că orice sămânță nepotrivită locului. Așa ne-am trezit, că democrația în sens practic ajunge o demagogie de cea mai ordinată speță, reușind să cocoțeze în demnitatea de aleși ai națiunii fel și fel de maje pestrije. Efectul il simțim nespus de dureros. Nesiguranța zilei de mâine își tipă nemulțumirea pe toate potecile. A fi funcționar de stat, a ajuns o bațjocură fără pereche în analalele orânduirilor sociale. Un tată de familie cu șase copii, care nu și-a primit leafa de trei luni, cerea în scris un ajutor, amenințând, că dacă nu i-se va da e nevoie să-și sugrume el însoții familia, că să nu mai fie nevoie să asiste la svârcolirile în care îl impinge cea mai neagră mizerie. E vorba de un funcționar de stat și nu dintre cel mărunti. În același timp «reprezentanții națiunii» își incasează lefurile pe șase luni înainte, fiindcă știau de demiterea guvernului.

E ceva putred în... Danemarca. Putregaiul adus de demagogia fanfarilor cerșitori de voturi, putregaiul politic desmățiat a setei de onoruri și

bogății nemuncite. Nu-i mult și o să ajungem să alunge poporul cu pietri, pe cei cari le mai cer votul. Ceeace nu înseamnă însă falimentul ţării, cum judecă că fără judecată. Din contră, operația a fost necesară, fiindcă prea ne lăsăiam în minciună și lux, iar odată trecută criza, vom cunoaște folosul.

Machiavelli are undeva un text: «Răsboiale sunt urmate fatal de un complet desechilibru social. Normalizarea vieții reclamă imperios în astfel de imprejurări dublarea monarhului prin-tr-un factor dictatorial»...

Profunziunea acestui adevăr am cunoscut-o. Falimentul intervertirii constituționale înseamnă moartea partidelor politice. Rămâne de văzut, dacă un guvern de coaliție va putea înlocui mână de fier dictatorială, pe care o reclamă vremurile.

Orice ar fi însă, nu trebuie să ne pierdem nădejdile de mai bine. Conștiința răului existent înseamnă chezașia vindecării lui, precum diagnosticul dictează medicului tratamentul. Încredere deci, ne apropiem de o deșlegare și sunt indicii destule, că va fi mai bine în viitor.

PARDEȘIILE și Hainele de PRIMĂVARĂ

N. 148 2-10

le vopsește și curățește

str. Brătianu No. 11 KNAPP str. Episcopul Radu nr.

Intreprindere cu cele mai moderne instalații de gaz și electricitate.

PARDEȘIILE și Hainele de PRIMĂVARĂ

N. 148 2-10

le vopsește și curățește

str. Brătianu No. 11 KNAPP str. Episcopul Radu nr.

toate elementele științifice și religioase. In ea se arată caracterul de stricăciune al materiei de aici și perfecționea existenței viitoare. In existența de aici noi susținem filind îngreunați; iar povara care ne apăsa este povara morții, a morții mereu prezintă și activă. Totuștă nu dorim să fim lipsiți de viață corporală, adică noi nu putem să găsim satisfacție într-o viață nelincăciunată, căci creația este deplină numai în manifestare. Nol dorim să fim îmbrăcați, adică o viață mal deplină, mal bogată, mal variată decât viață de aici, nu o viață lipsită de puțina mulțumire ce avem aici.

Marea viață viitoare va veni ca un acoperământ peste această viață. În înalță se vor cobori peste cele de jos și le vor transforma. Tot ceea ce aparține acestel vieți de aici nu se va pier-

de ci se va asimila și transforma într-o stare mai înaltă de existență.

Această concepție este în perfect acord și cu ideea modernă despre gradele de realitate unde se arată deosebirea între mal real și mal puțin real.

— Viață transformată așa cum o arată sf. ap. Pavel este realizarea realului. Numai într-o astfel de viață va fi perfecționea adevărată, căci stricăciunea va dispărea, moartea va fi înghițită de viață. Indoiala noastră de până acum trebue să fie spulberată de Triumful asupra morții a Mântuitorului, care a inviat și s'a arătat în corp, însă într'un corp transformat, pe care femeile mironosiște nu l-au putut atinge, care a patrunc prin ușile incuieți și care a fost în stare să fie ridicat la ceruri.

V. Popescu

să îmbătase omul care-l aducea de sagii. Il predase merindea de o săptămână, a ieșit din incureatură tot mulțumită desenului. Ticiușe, paragraful legii îl spune plastografie, o scriere a unchiului său către un avocat din orașul cu liceu, prin care unchiul său roagă pe avocat să dea nepoțelului bani atunci când va avea acesta nevoie. Treaba a mers situația către ani, pâna la un iarmaroc, când se întâlnescă părintele cu avocatul. Din vorbă în vorbă, mai usă, mai altă, avocatul spune părintelui:

— Mi-se pare, că nepoțelul nostru începe să se învețe cu risipă!

Nedumerirea părintelui a fost repede împărățiată spre marea lui surprindere și indignare.

Dar nu s'a supărat, cum nu se supărăse nici pe vremea aceea când Voicu, fiind la școală primă și trebuind să-i aducă săptămânal certificate de purtare, așa cum se înțelegea cu învățătorul, îl aducea certificate în care erau trecute numai note „eminental”, pâna când într-o zi părintele surprins de nota „eminentală” în dreptul punct-

Deștepti și naivi.

(roman)

de T. CRISTIA.

lui părintele trăise în școli cu mânărcarea adusă de acasă în desagi cale de o zi și chiar două zile își făcea și acum o virtute povestind, că pe vremea lui de licean în Bîng trăise o săptămână numai cu apă și pâine uscată înmolată în oțet. În plăcea adesea să și reamintească maxime latinești și când își plângea nepotul sau îi cerea bani, îi răspundea sentențios:

— Să nu uită dragul meu, că plenus venter, non studet libenter!

Părintele Grigorie era bun ca pâinea lui Dumnezeu și nu cunoștea nici o picătură din sgârcenie, dar își muștulula nepotul, de teamă că să nu devină risipitor și convins, că își trimite de acasă destule bunătăți ca să nu ducă lipsă de nimică. Căci după știința lui, laptele, dela patru vaci ouăle dela o sută de găini și cărnurile dela patru porci grași pe fiecare

an se duceau în desagi, în fiecare săptămână la nepot, la școală. Dar după știința găzduiștelui lui, căci părințele era văduv de o jumătate de veac, multe și mari nevoi sunt la o casă de om cu mâna largă, iar după știința biletului Voicu până ajungeau desagi la el, metri de cărănat devineau centimetri, și toate se micșorau, încât cea mai bună împărțeală nu-l putea asigura hrana pe patru zile din săptămâna, iar trei zile pe săptămână îl lăsa gura apă în aşteptarea desagilor. Si așa cunoscuse foamea de mic copil, tocmai când trupul cere mult și bun ca să se întrețină și să crească. Odată nemâncat trei zile, îl suprinsește proprietarul casel unde locuia cu alții cinci colegi, mânând ghindă de stejar. Așa era când urma clasa întâia de liceu. Mai târziu învățăse să se facă folosit și se mai ajuta singur din necaz. Avea darul desemnului și croia figuri geometrice, figuri de desemne libere pe seama fetelor proprietarului, școală în cursul superior, iar acestea se îngrăjeau de mâncarea lui.

Odată ajuns la mare necaz, fiindcă

(10)

na cai avea părintele Grigorie și nașeștia erau mândria și bucuria Voicu în vacanță. La vîrstă de un an călărea singur, iar la vîrstă de doi ani se asvărlea în spatele casei un jucător de circ. În noaptele trăiește se furișă tipări din casă și cu argății la câmp la păscut și adormea pe fânul proaspăt sub bolta miliardelor de stele, restile meșteșugite cu zâne și pe cari argății le colectau lăzina agonisală de tutun vara. În păsări de mult poveștile lui Voicu, simțea nici o muștrare de cunoștință cotrobăla pe furiș în lada unui banii necesari pentru turiștenie dintr-el și argății. Se folos de toate bucurările, dacă în timpul era năcasă, suferință chiar foame. În tinerețe

In slujba altel religii.

Pseudocivilizație...

Naturii i-a trebuit multe sute de mii de ani să îmbrace stâncile arse în vestmânt de verdeajă, și tehnicei moderne i-e de ajuns durata de o clipă a unei generații inconștiente, pentru că munții să ajungă din nou pustiuri lipsite de viață.

În regiunea superioară a Crișului Alb din Munții Apuseni, exploatarea pădurilor datează abia dela anul 1896, atunci când s-a deschis pe întreg parcursul, traseul liniei ferate Arad-Brad. La început, mulțumită ordinei de stat consolidată, trăiam încă în nădejdea refacerii codrilor. A urmat însă desmărful, odată cu îsbucnirea răsboiului, spulberând definitiv iluziile optimiste.

Dela 1914 și până la 1927, industria forestieră bucurându-se de o conjunctură extrem de favorabilă, și-a instalat uzine în fiecare gară de cale ferată, introducându-se linii inguste pe toate văile. Pseudocivilizația noastră se năpustise cu toată sălbateca furie asupra codrilor. Locomotive liliiputane făra după sine cârduri de vagonete, șerpuind pe toate păraele, căzărându-se mânoase pe versantele dealurilor, iar eșenja lemnăoasă adunată cu sărg în trenuri minuscule, cobora de sine 20–30 km. în uriașele depozite.

Pe urma exploatărilor s-au imbogățit doar samsarii cari au mijlocit vânzările și omnipotenții zilei, politicienii veroși optați în consiliile de administrație cu scopul de a ușura cărcarea în picioare a codului silvic. Mai apoi, întreprinderile forestiere, rând pe rând, și-au ridicat uzinele, ca unii ce și-au făcut din plin datoria de cioclini, îndreptându-se în sborul păsărilor de pradă, spre alte meleaguri, lăsând în urma lor munții pustiști și mii de brațe muncitoare lipsite și de primordialul isvor de căstig ce li-l oferea pădurile în trecut.

Capitalul vagabond n'a întemeiat aici o industrie permanentă de prelucrare a lemnului, ci a întreprins numai o campanie temporară de exploatare barbară, ca pe tărâmurile lipsite de populație și stăpân ale jărilor exotice.

* * *

În imprejurările date, de scăzut moral cetățenesc, nu mai ajunge acțiunea izolată a silvicultorilor, alături de cari trebuie pornită și campania pentru pomărit și de îmbunătățire a pă-

sunilor. Ni-e groază de sancțiunile codului silvic, cari oricât de drastice ar fi, nu vor putea pune capăt delictelor cătă vreme populația nu are alt mijloc de traiu, decât păstoritul primitiv. Vecinii noștri cehoslovaci, se zice, că mai anii trecuți au isbutit să scoată vitele dintr-un teren defrișat, trăgând cu tunurile asupra pădurii. *Să nu se uită, că mobilul ascuns și cel mai adânc simțit al revoluțiilor din Munții Apuseni, a fost totdeauna pădurile și păsunile.*

Pentru a asigura îsbândă silviculturalilor, se cere trezirea în cercuri căt mai largi a conștiinței forestiere. Conștiința de utilitatea și folosul pădurii vecinic regenerată și continuu ameliorată cu esențe mai de prej, marele public să se revolteze instinctiv în contra dușmanilor coalizați ai codrului.

Atunci, când majoritatea cetățenilor va înțelege importanța pădurilor: ca avuție națională, regulatoare a distribuției apei și a umidității constante, purificatoare a atmosferei, — condiții ce privesc foarte de aproape și pe agricultorul dela câmpie —, privite și din punct de vedere estetic general și al educației artistice; — atunci, să nădăduim că strigătul de alarmă al silvicultorului, nu va mai răsuna în desert!

Tr. Mager.

Moratoriu Băncii „Victoria” grav amenințat.

Plecarea guvernatorului Băncii Naționale din Burillianu din fruntea institutului de emisiune, precum și a dlui Ministrului Popoviciu din Departamentul Finanțelor, constituie pentru banchă „Victoria” două momente de o gravă importanță; pentru că acești doi bărbăti luminați înțelegând situația gravă a acestel bănci, au fost singurii, — cari au dat ascultare solicitărilor reprezentanților băncii, — dintre toți, la cari se adresaseră pentru cererea unui ajutor pe seama băncii „Victoria”. Căderea Guvernului complică situația și o agravă, încât în momentul, când scriem aceste ţire nu știm, că mai putem oare legă speranță, că succesorii celor doi binevoitori ai băncii, vor mai acorda ori nu ajutorul pus în vedere.

Lată unde au ajuns deponenții! Urmarile funeste prevăzute de noi se înăptuiesc mai curând decât prevedeam noi!

Primăria Aradului și-a pus de gând să clădească o plajă modernă în locul sandramalei, care poartă pomposul nume Neptun. Până aci toate bune.

Lată însă, că într-un ziar unguresc din Arad apare un articol plin de elogii la adresa d. Inginer Vas Barabas, cel al cărui plan pentru plaja Neptun a fost primit de către Primăria Arad și aprobat de către Directoratul Timișoara. Toate bune, dar în același timp este expus în vitrina unei magazin și un alt plan tot pentru plaja Neptun, semnat arhitectul Silvestru Raftiroiu.

Un început de nedumerire ne-a făcut să scociorăm „chechia.”

Articolul din ziarul unguresc prea era ditiramic că să nu miroase reclamă plătită. „Plan în stil mare, întocmit cu o formă adevărat artistică după indicațiile și sub conducerea inginerului principal Vas Barabas...“

Planul era frumos, n-avem ce spune dar în comparație cu planul expus al dlui arhitect Raftiroiu, era incomparabil inferior, sub toate raporturile. Planul de plajă lucrat de arhitectul Raftiroiu vădește orizonturi noi de artă arhitectonică, perfect adaptată cerințelor de higienă și salubritate balneară, fiind o creație, care face cinste nu numai vrednicului arhitect Raftiroiu,

Curiozități municipiale.

Planurile plajei Neptun.

La Primăria Aradului români sunt lăsați în umbără

ci arhitecturii românești, în genul din care se inspiră.

Ce a putut îndemna atunci Președintele municipiului Arad să primească un plan mult mai inferior, acela al domnului Vas Barabas, când avea pe gât atât de minunat al arhitectului său?

Să fie titulatura de „inginer principal“ al domnului Vas Barabas, să fie titulatura de „inginer șef“ al Primăriei, să fie domnul Mureșan și nu domnul Vas Barabas. Să fie propaganda de la Timișoara, să fie propaganda de la București, să fie propaganda de la Iași, profitat ce „internationalismul“ Ro-

menilor românești dela Primăriei op-

Ni-s-a confirmat, că întradevară să

rea ziarului unguresc era adeven-

Credeam, că stăpânirea orașului

fi bucurioasă să sprijine începătorii

de promotor al arhitectului Raftiroiu

în care într-un timp scurt a reu-

șamene în orașul și județul Arad

teava măestre începători de artă

mânească în arhitectură. Ne-am

lat, dar n-am pierdut nădejdea, că

curând stăpânirea municipiilor, a

centrelor de pulsă vitală a jude-

românești din Ardeal, va fi dată

în vînele cărora a curs și curge

nealiterat de nici un soi de

asupra stabilității actualelor

țările românești.

Atunci... vom putea vorbi români

ște chiar și la cinematografele Pe-

riș din Arad, când plătim cu bă-

lah biletul ca să ne-șvărime în-

un obrănic răspuns de „nem tu-

Scriind aceste rânduri, cerem să

arborecul Raftiroiu, că am for-

voli să-l expunem unei even-

prigoane. Conștiința din care se

acest ziar ne dictează să luăm

rarea celor cari fac parte din fa-

bărbățiel românești de mâine a

dului.

Zori noui răsbat la orizont și

rânduilei vor reașea pe molii în-

scuritatea din care i-a cocotat de

gogă veacul, vremelnic, la sa-

față. Și astfel mai sunt nădej-

planul arhitectului Raftiroiu și

fost întocmit fără profit pentru

românească.

— Papagal — de vânzare

Restaurantul din

Catedralei 12,

Nr. 197

tului: purtare, afișe dela învățător, că toate certificatele sunt false.

Părintele Grigorie avea convingerile sale și nimic nu i-le putea schimba. Îl certa pe Voicu de față, dar în dos, zimbea mulțumit de nepot și când îl întreba cineva, îl spunea: Voicu este copil deștept și va fi om pe picioarele lui. Blăstămașile lui mărunte de copii sunt numai semne de deșteptăciune, căci n'are răutate în el și nici în sânge n'are picătura lui Iuda. Vezi trăi și vezi vedea: Voicu al meu, va fi măngălerea și nădejdea multora. Dar mai ales, ceeace îl facea pe unchiul Grigorie să-și îndrăgească nepotul, erau manifestările spontane a simțemintelor lui românești, în jocuri, în cântări, în toate. Odată îl surprinsese în grădina curții cu o hârtie înfiptă într'un băt, cântând de huia satul: „Deșteaptă-te române...“. Avea Voicu pe atunci șase ani și întrebă de ce săbiră, răspunse găzdarilei, că el e nepotul lui Iancu și merge să omoare pe unguri. Cu o seară înainte îl povestise părintele Grigorie povestea răsmerită lui Avram Iancu.

— Ofițer laș face — spunea părintele Grigorie între al lui, — dar nu în armata asta de alii, ci în armata noastră, de dincolo....

Și când spunea vorbele aceste gândurile lui îmbrățișau cu nespus dor și căldură albăstrimile dinspre soare răsare.

Elevul Voicu Axente trecu la loc și se așeză în bancă, în timp ce vecinul său Ștefan Câmpeneanu îl isbi cu cotul și leși grăbit la tablă, ca să rezolve problema grea de matematică. Trebuie pe lângă catedră, se aplecă și ridică un fir de păr alb de pe pantalonul profesorului, apoi netezi cu mâna locul unde fusese firul alb și numai după aceea se duse la tablă.

Avusese timp să deslege problema în bancă până atunci și gura îl torât că o moară. Profesorul fu încântat și îl dădu ca pildă celorlați „măgară“.

Câmpeneanu se întoarse triumfator la loc, iar din ochii lui verzi cu pistriuțe flacări de orgoliu satisfăcut.

— Voicu Axente! Iar dormi! — se

răstă profesorul de matematică între două probleme noi.

Voicu tresări, se ridică, apoi se rezese și continuă să-și țese gândurile.

În țara de dincolo de Carpați, era revoluție, răsboiu. O afișe din conveințile profesorilor cu trei zile mai înainte, pe când intrase în sala profesorilor, ca să aranjeze ceva desemnă pentru o expoziție școlară. Țara de dincolo de Carpați, era țara zânelor și fetișilor frumoși. Era țara unde stăpâneau românilii, țara spre care în fiecare dimineață se închina unchiul Grigorie, când își făcea rugăciunile. Și Voicu luase o hotărare. Să treacă dincolo. O putere îl impingea spre România și nu știa nici pentru ce trebue să plece, nici ce avea să facă acolo.

Simțea doar nevoie să plece fără zăbavă. Nici o logică și nici un discernământ. O dorință aprinsă a întâmplat, imperativă, fără explicații, îl pătrunsese toate măduile și simțea furnicătură care îl mână să treacă Carpați. Cum, pe unde, de ce — atâtea întrebări cari sără fi ivit în creerul al-

tua. Voicu nu cunoștea târguile, nu

și spunea să piece și el trebuie să

se supună înțimel. Și botărărea

sta îl ridica deasupra lui fără

simțea puternic, urlă și neliniște

înțea aceea minunat de frumosă și

grupul elevilor de liceu venite la

cursie în acest orășel, fetișă cubică

de drăcușor absurdanic, care-lă

tase sufletul de moarte, nu îl

mai părea acumă decât un căne

asa ca și cântarea de adio pe

cântase corul fetișelor la plecare

din gară. Și doar crezuse, că viața

de acum numai pentru ochii

carl își sfredelisea urme adio

sufletul lui. Lată însă, că un domi-

nălătate sălbatec și-a pus stăpânire pe

lui și toate celelalte nu mai aveau

o însemnatate. Să plece, aceasta

unica dorință vie. Liber într-o

beră, fără profesori de matematică

+ Lazăr Roșculeț.

Miercuri seara s'a stins din viață, Lazăr Roșculeț, vrednicul profesor dela gimnaziul Iosif Vulcan din Arad. În săptămâna Paștelilor, ca un simbol al supraviețuirii său calvar, și-a luat răsboful spre cele cerești, părăsind grupul sfârticat de necruțătoarea boala, sufletul acestui chinuit martir al suferințelor umane. Deși moartea în cazul de față vine ca o salvare, plecarea spre cele vecinice a lui Lazăr Roșculeț lasă în urmă regrete unanime. Roșculeț profesorul și omul de opotrivă, ca profesor prin tactul său pedagogic și însuflarea pentru catedra pe care a sfîrșit-o timp de 13 ani, ca om prin rădăcinile sale calități sufletești care îl ridicau în rândul spiritelor de elită.

Roșculeț a fost o fire de artist în accepțiunea largă a cuvântului. O vădesc aceasta încercările sale literare vrednice de-a fi adunate într'un mânunchiu și pasiunea cu care urmărea toate mișcările artistice din orașul nostru. N'a făcut concert la Palatul cultural care să fi scăpat atenției aceleia îndrăgostit al muzicii, iar criticele sale apărute în Tribuna nouă după câte o astfel de audiție mărturisesc din belșug multă pricepere pe care o avea într-un capodoperile muzicii. Această continuă năzuință spre reocupări sufletești de ordin superior au știut să-l țină totdeauna departe de frâmantările lejlă de astăzi, ale cărei îsbucniri și patimi nu le cunoștea. Roșculeț n'a cunoscut ura, a fost în schimb un devotat prieten și un bun coleg. Iată de ce îl deplâng pe acei care au avut prilejul să-l cunoască, prieteni, colegi și elevi de opotrivă.

Născut în Satul-nou (Iugoslavia), în anul 1888, a absolvit cursul inferior de liceu la gimnaziul din Panciova, iar școala normală la preparandia din Deva, unde ia diploma de învățător. În anul 1912 își continuă studiile la seminarul pedagogic din Iena și la școala normală superioară din

Budapesta unde se specializează pentru predarea limbilor moderne la școalele medii. Îsbucnirea răsboiului îl sălăște să-și întrerupă studiile ca mai târziu să și le completeze la cursul de profesori din Cluj.

A funcționat la școală primară din Al bunar, la 1919 e numit profesor la școală medie din Făgăraș, apoi la cea din Lipova, stabilindu-se definitiv, la 18 noiembrie 1919, la gimnaziul Iosif Vulcan din Arad.

Mobilizat pe întreaga durată a răsboiului mondial, la parte ca sublocotenent la campania din Sandjac, Montenegro, Albania și Italia (Isonzo-Plave).

A publicat articole și studii în revistele: Educatorul (Caransebeș, anul 1909-1911), Vatra scolară (Brașov 1912), Fluerașul (București 1913), Cele trei Crășuri (Oradea 1920), în gazete: Progresul (Oravița 1908-1912), Drapelul (Lugoj 1920), Tribuna (Arad 1911-1913) Gazeta nouă (Arad 1920), Tribuna nouă (Arad 1927). A publicat un volum de schițe și nuvele "Din tranșee" în Budapesta la 1916.

A condus cu recunoscut succes cursul de limba română la Cursurile serale Iosif Vulcan din Arad.

Lazar Roșculeț pleacă din mijlocul nostru în floarea bărbătiei. Înmormântarea a avut loc în Viinea mare ora 3 d. m., catafalcul fiind ridicat în sala festivă a gimnaziului „Iosif Vulcan“. Este aceasta a treia lovitură pe care o îndură într-un interval de timp relativ scurt gimnaziului din strada Brătianu.

Domnul Nicolae Iorga la Arad

P u b l i c u l arădan va avea fericitul prilej de a sărbători pe Dn. Nicolae Iorga Duminecă 26 Aprilie c, când D-Sa va ține o conferință la Palatul cultural. Amănunte în numărul viitor.

În suflet dragostea de neam, materializându-l în sânge pietata pentru fiecare locuitor sfîntul de istoria minunată al celui mai minunat copil al Ardealului. Au poposit la fântâna lui Iancu și au gustat din apa cristalină și rece a izvorului de munte. I-a arătat locul unde obiciul să-și cânte din fluer pătimirile în vremurile lui de restitie când cruzimea desiluziilor îl aduseseră disprețul de lume, iar disprețul acesta îl făcea să holnăreasă prin munți, neprincipat de al săi, cari nu încercau să-l prindă și se mărgălau ușor cu credința lor, că Iancu nu mai era în mintile lui. Și căt de frumos și părintele Grigorie să trezească trecutul în icoane și chipuri de oameni.

„...Dar nu era nebun cum îl credeau oamenii. O, nu era nebun dar oamenii sunt mici la suflet, sunt răi și mărgăniți, nu-i prindăpeau. Dușmani îl fusese să-l Iancu ungurii și dușmani îl erau cei pentru cari se jertfise, dar îl părăsiseră înainte de vreme. Neînțeles, cum nici Cristos n'a fost înțeles, fugă el de lume și se pogoră

în sinea lui, unde simțea o altă lume mai bună, mai potrivită înimii lui...“

Clopotul liceului sună sfârșitul oare. Profesorul de matematici se ridică dela catedră bucuros, că-l liber să-și vadă de treburile lui, iar școlarii se repeziră spre ușă, ușurași de chinul unui clas de cifre moarte, îmbulzindu-se și făcând o gălăgie infernală.

Băնățeanul Grecu le spuse să se adune toți după masă pe câmpia dela oborul de vite, deoarece aveau să dea o revanșă ucenicilor și calfelor din oraș. Între liceenii și ucenicii era o luptă dărăză, care pornise dela un joc de mingă. De fapt jocul de mingă era doar un pretext, iar motivul adeverat erau omeneștile patimi și instințe de războiere, cari în manifestarea lor colectivă își căutau canalizarea spre o țintă. Iar ținta se olmerise și ucenicii comercianților evrei și unguri. La început lupta avusese un caracter de conflict între un licean și un ucenic, apoi se propagase între clasa liceenului și grupul ucenicilor, iar de aci învățăbile tabere, pe deo-

Laudă Invierii

*Pe Golgota sta crucea, scăldată'n sânge încă
Cu fruntea uriașă, cu glas, etern, să spue
De jertfa Celui care, a tremurat în cue
Să-a coborât, trei zile, în negura adâncă...*

*Se risipise gloata, în ură înecată...
In jurul gropii Sale, ostașit 'ngândurați,
Păzeau pe Cel ce are în pază lumea toată,
Cel ce-a 'nfrânt cu jertfa, pe sclavi cu împărați...*

*Si-a treia zi, un inger, a ridicat povara
Mormântul cu piatra de ură, încuiat:
Să'n vîfor de lumină, Isus, cu primăvara,
Cu primăvara vieții, din morți a inviat!*

*De-atunci alunecard în vis de-amurguri anii...
Cu umbre de popoare și'n veci vor trece încă:
Doar Tu rămâi, Isus, cu jertfa Ta: o stâncă,
Limanul viu de pace... Tu pentru toți sărmanii...*

*Doar jertfa Ta... doar scara de aur ce ne leagă
Târâna noastră moartă, cu gloria din cer,
Doar jertfa Ta aprinde luceferi în morminte
Doar jertfa Ta deșteaptă din morți pe cel ce pier...*

*Să'n cea din urmă clipă, de veci, înfricoșată,
Cu vuete, cu trâmbiți, la vremea de apot:
...Atunci... atunci... Isus... vom invia și noi
La umbra crucii Tale, cu cerul cununată*

CONST. GORAN.

Licitația publică pentru aprovisionarea tuturor instituțiilor de stat din Arad cu combustibil.

Vineri 3 Aprilie urma să se țină în localul Primăriei licitația pentru aprovisionarea cu lemne a tuturor instituțiunilor publice din orașul Arad. Comisia de licitație s'a compus din dl. jud. Ramonianu ca președinte și membri A. Crișan, direct. liceului M. Nicoară și Gh. Munteanu consilier la Adm. financ. Prefectura județului prin reprez. său dl. Dr. Furdui și primăria prin dl. subprimar Velcov au declarat la începutul licitației că a se supune decizunei oficiului central de licitații participând la această licitație lovește în autonomia lor asigurată prin lege, în consecință refuză a se prevedea cu combustibil pe această cale, urmând ca fiecare să țină licitație independent de celelalte instituții. Chestiunea a rămas să se clarifice de forurile în drept.

Procedându-se la licitație, se constată că deși sala a fost plină de furnizori de lemn, numai 5 întreprinderi au fost decise să participe la licitație. Dintre aceștia însă 4 n-au putut prezenta actele cerute de caietul de sarcini, aşa încât au fost respinse de către comisie. Între astfel de împrejurări licitația nu s'a putut ține, urmând să se publice o nouă licitație. Această soluție a fost foarte binevenită, întrucât până la proxima licitație se va clarifica și chestiunea Primăriei și a județului, a căror protest putea ușor prejudicia asupra valabilității licitației.

□ În luna Maiu se va prăznui centenarul armatei române și după unele versiuni va avea loc și încoronarea M. S. Regelui Carol II, tot în cadrul serbărilor centenarului armatei.

parte tabăra liceului, pedealtă parte grupul ucenicilor întărîți cu toate calfele din târg. Erau lupte de hărțială și clocoiri în toată regula. Băնățeanul Grecu spărsese odată capul unel calfe cu un drug de fier, iar Dima, nepotul lui Avram Iancu, un uriaș vânjos din clasa a patra liceală, purta sămbetele ucenicilor cu pumnul noduros și îndesat. Volcu, deobicei entuziasmat fruntaș al acestor lupte, nu se încălzi de gândul luptelor în perspectivă. Se duse tăcut la locuința lui, mâncă ceva pe apucate, apoi își orândui în desagi neînsemnata lui avere: un octobi legat în os de fildeș cu încrustări de aur american pe care î-l dărui-se un gruian fators din America, câteva albituri, merindea pe care o primise de acasă cu câteva zile mai înainte. Avea în buzunar un clas de argint cu cheie, pe care î-l dăruiște părintele Grigorie și douăzeci de bani în monete de câte un creițar.

Spuse camarazilor lui de locuință că se duce în târg să trimîtă acasă desagi și după ce se închină spre răsărit, neobservat de nimici, porni la drum. (Va urma)

Națiunea armată.

Răsboiul a existat în toate timpurile și din nenorocire nu va dispare nici odată. Orice individ atacat trebuie să se apere. Acelaș lucru cu un popor întreg.

Răsboiul este deci una din legile dela care omenirea nu poate să se abată, sub nici o formă.

Din învățările trecutului, trebuie să simt în stare să ne împotrivim forței cu forță. Să simt gata în orice moment de a împiedica o încărcare a ţăre noastre, creată cu sângele strămoșilor noștri și sacrificiile generației actuale.

Totdeauna s'a pus în discuție doctrina forței și a dreptului: *S'a dovedit că cei tari erau pentru doctrina forței, iar cei slabii pentru aceia a dreptului.*

Germanii înainte de răsboiul mondial erau partizanii forței. Astăzi sunt ai dreptului și foarte probabil că în curând vor fi iarăși admiratorii forței.

Este știut de toți că mijlocul cel mai sigur și mai eficace de a asigura pacea este de a avea o armată și o națiune pregătită pentru răsboiu, căci în principiu numai cei tari sunt ascuțați și respectați.

Dictionul: „*Si vis pacem para bellum*”, adică dacă vrei pace, pregătește de răsboiu, va fi în toate epoci de actualitate.

Adeseori sunt conflicte între popoare înălțurate pe cale pacnică. Aceasta va fi idealul pe care-l urmărește orice națiune, dar care nu va fi realizat de cătăunci când întreaga omenire va ajunge la civilizație perfectă, ceia ce este foarte greu de realizat.

Pe considerentele învățărilor din trecut, ale dictionului latinesc „*Homo hominis lupus*” și după cum ne spune filozoful Leibnitz, „că pacea eternă nu există de cătă în mormânt”, răsboiul nu va dispare atât că vor trăi două oameni pe pământ. Căci de

cele mai multe ori, *tratatele și alianțele dintre popoare sunt lucruri sfinte pentru acei cari au interes a le păstra și bucați de hârtie pentru acei cari au interes să nu le respecte.*

Toate popoarele provăduesc pacea, dar mai toate se înarmează și fac enorme sacrificii materiale în vederea răsboiului.

După ultimul anuar al Ligii Națiunilor, rezultă că toate țările de pe fața pământului au cheltuit pentru înarmare fabuloasa sumă de 560 miliarde lei și aceasta după datele oficiale, ceia ce însemnează că în realitate, cifrele trebuie să fie mult mai mari.

Franța provăduște Uniunea Economică Europeană, iar pe de altă parte, Germania și Austria încheie pactul valabil între ele, care în definitiv nu este decât o unire mascată și o gravă lovitură dată păcii europene.

In viitor, răsboiul se va desfășura nu numai între forțele armate ci și între națiuni întregi, sub formă de răsboiu moral, economic, științific etc.

Oamenii în stare de a pură armele vor merge pe front. În zonă interioară vor lucea în laboratoare, în fabrici și ateliere și diferite instituții, toți bărbații și femeile care vor fi în stare să producă ceva pentru națiunea în răsboiu.

In afară de aceasta, armata își rădăcina în mijlocul poporului, trăiește prin sufletul națiunii și prin mijloacele pe care le procură teritoriul, de unde rezultă că a neglijat națiunea și teritoriul, înseamnă a lipsi armata de țvorul ei principal de viață.

In consecință, trebuie să facem toate eforturile și sacrificiile pentru pregătirea națiunei și armatei în vederea răsboiului, la care vom recurge numai pentru a apăra onoarea patriei și integritatea teritoriului.

MARINUS.

Prin unire la viață.

Cu ocazia sărbătorii sfintelor paști trebuie să ne aducem aminte că prin aceste zile trecem cu o bucurie, nărîșă altă cauză decât nădejdea în viitor. că natura înverzește și prin mulțimea farmecelor imbotoare la viață redescătă în noi sentimente noi, că se unește cu ale altora iubindu-ne, ca viață să fie mai fericită, precum însuși observăm din natură. Nu trebuie să uităm că suntem elementele cari desăvârșesc viața lui Dumnezeu.

Să desăvârșim viața noastră națională! Pentru aceasta ne trebuie să ne unim înțocmai precum se unesc elementele naturale. Astfel se unește apa cu vîntul ca să poarte nouări pe locurile unde este nevoie de ploale și a. Prin făpturile din natură avem să cunoaștem tărâia înțelepciunii lui Dumnezeu cum a creat viață prin mijloacele cele mai combinate se aduc folosase pentru existența și conservarea speciilor diferite de vieți.

Noi prin cunoștințele ce le avem să lucrăm cu dragoste unuia față de altii și împreună să chivăruiam și să înfăptuim cooperăția română, căci astfel ne vom scăpa de vrăjmașii noștri economici și a vieții noastre naționale. Înscrise-i să luăm sătenii în cooperative și bănci populare, căci acestea dă viață tuturor celor slabii și vom trăi. Cetății statutelor acestor instituții și veți vedea că prin unire vom avea viață plină de nădejde și vom simți cu adevărat invierea lui Hristos în inimile noastre. Vor dispara speculatorii, cari nu înțe-

Noul Director executiv al Băncii „Victoria.”

Spre asigurarea unei acțiuni energetice pentru salvarea băncii Victoria, cercurile guvernamentale și-au manifestat dorința, ca în capul celor trei bănci fusionate să fie numit un om energetic și în afară de foștil și actualul conducători ai acestor bănci, astfel că s'a făcut apel la Dr. Iosif Malorescu, secretarul general la Directoratul Timișoara. Dr. Dr. Malorescu, binecunoscut în Bihor și mai cu seamă în Beiuș unde a condus banca Agrară, a acceptat grea misiune de director executiv al băncilor fusionate, însă cu condiția ca până la 1 Mai c. toti deponenții băncii Victoria să semneze moratorul. In caz contrar, nu va ocupa postul de director executiv.

Considerând că Banca Națională și Ministerul de Finanțe — după informațiile ce le deținem și cu rezervele ce le facem în articolul din corpul ziarului — leagă, într-o măsură oarecare, acordarea ajutorului de 350 milioane lei și de persoana d-lui Dr. Malorescu, îndemnăm și acum pe deponenții cari nu au semnat până acum moratorul, să-l semneze, căci e interesul lor și a regiunii întregi.

Ieg rostul omului pe pământ și a celor răi, cari n'au sufletul pentru puterea vieții create de Dumnezeu, care ne-a trimis în lume să facem viață lui.

Theodor Tundre,
Președintele Asoc. Contabililor Cooperatori.

Se amâna deschiderea școalei pentru îngrijitoare de copii.

Societatea națională ortodoxă a felinelor române filiala Arad ne roagă să-i publicăm hotărârea de a amâna până la toamnă deschiderea cursurilor pentru îngrijitoare de copii. Conducerea Societății ne comunică și cauza pentru care a fost nevoie să ia o asemenea hotărâre. O împărtășim și cîștitorilor noștri fiind foarte caracteristică atât pentru timpurile pe care le trăim, cât și pentru societatea noastră. Iată-o: *Amânarea cursurilor a fost determinată de lipsa unui număr suficient de candidate.*

Seceta aceasta de candidate ne îndreptăște oare să presupunem, că spectrul șomajului intelectualilor ce ne amenință, este o pură născocire gazătărescă și ca urmare în întreaga regiune a Aradului nu ar exista o singură Doamnă sau Domnisoară cu oarecare pregătire intelectuală fără ocupație onorabilă și pâine cinstit căștigată? Sau dacă există totușă asemenea reprezentante ale sexului frumos, oare sufletul lor să fie atât de puțin sensibil la suferințele aproapelui în cît se simțesc ele însăși incapabile de a se achita de obligațiunile pe care le impune serviciul de infirmieră și că atare preferă orice altă îndeletnicire?

Refuzăm să acceptăm atât prima căt și a doua presupunere, căci ambele sunt departe de a corespunde adevărăturii. Existenta șomajului este un fapt recunoscut astăzi chiar și de oficialități, iar cel care se mai îndoiesc de veracitatea afirmației noastre să citească afișele cari decorează ușile de la cabinetele șefilor de autoritate: „Nu avem posturi vacante”. Tot așa nu putem să admitem că sufletul femeii române să fie plăzuit dintr-un material atât de dur, în cît să nu se poate adapta unei chemări atât de nobile și înălțătoare, cum este acela a adevăratei infirmiere.

Atunci cari sunt motivele reale din pricina căror frumosă și lăudabilă inițiativă a S. O. nici astăzi după jumătate deceniu de luptă trudnică nu s'a putut realiza? Ele sunt tot aceleași cari zădărăcesc atâta și atâta opere bine intenționate, inițiate de oameni cari au curajul dar și imprudența de a se ridica deasupra mentalității zilei și să activeze desinteresați și cinstit în interesul obștesc. Indiferența și rea voiuță, dar cele mai adeseori joasnice considerații de ordin politic înăbușe în față multe înghesuri de o reală utilitate publică. Si dacă este condamnabilă orice tentativă ce se îndreaptă în contra inițiativelor particulare de către anumiți factori fără răspundere și fără situație oficială, indiferența sau rea voiuță manifestată de către cel direct interesat și chemați să incurajeze și să sprijine cu toată căldura o asemenea inițiativă este direct revoltătoare. Orl informațiile pe care le posedăm ne îndreptăște să afirmăm că dacă școala pentru îngrijitoare de copii a rămas și mai departe în stare de desiderat o bună parte din vinovăție re-

vine tocmai unor factori cari prin săși știrea lucrurilor ar trebui să se între colaboreze intimă cu Societatea Ortodoxă, acordând acesteia un mitat concurs în toate acțiunile și Stăm nedumeriți. Ce a putut oare termina acești factori să onoreze o asemenea indiferență inițiativa chestiune? Nu-știu dău el seama că păsarea lor lovește direct în interesul instituțiunii pe care sunt chemați să servă? Sau poate grăile lumești îl pănesc cu atâta putere pe acești jitori încât le paralizează orice se ment de solidaritate omenească? care ar fi motivele adevărate, el arată că o parte din reprezentanții instituției vizate stă sub influența mentalității ce nu cadrează de loc chemarea lor, mentalitate meotă și însăși temelia instituției respective.

Dr. C.

Gogosi.

Bace Miculă.

„Un bătrân cu răspunsul galătoare și cu mâna vesnic pe sticluța jumătate de deș a lui „Cușmă Rosie” tipul săranului intelligent, dar și chiulangiu.. Nu e om în tot săptămâna dreptate într-o discuție cu el și trucul să te pune la locul său cu răspuns începător. — De altfel foarte bun la suflet și ertător.

A dat Dzeu de s'a imbolnăvit și „Bace Miculă” care în viață lui tot ca medicina aproape (se mută lângă Cușmă Rosie). Dar boala primă mult căci după două săptămâni de culoarea acelei simple cușme roșii l-a scutat, în ciuda doarului care a uitat de tratamentul logic neamintindu-l de acest sigur mediu.

Mare sărbătoare. „legușele” nu înțetău. iar bace Miculă, cu mâna cută pumn lângă ureche, se arăta de acele cari l-au readus în râul de el.

La un moment dat intră în crucea din dia cari cred că el au venit cerul cu albastru.

După salută vesela din care s-a dorit să se împărtășească, întreabă sărbătoritul abonat al localului:

— Mai fusesi și bolnav Bace Miculă — Mai da, dragul băcău, ca oare să răspunde flegmatic eroul zilei — D'apoi că fost at destul și sătios!

— Fost da, dragul băcău, numătă să fi în bolnavi...

... Si Bace Miculă nu uită că legușele săteaptă și o așa de rard oare sătios să fie săpătă.

P. E. Tricică

Cumpăr, schimb, împrumut, și biciclete și motociclete plătibile în pe un an. Schimb becuri și baterii.

MOTORICA, calea Banatului Nr. 199

Prețuri de grâu!

La MUZSAY

în fața teatrului.

Paltoane Pardesie Trench coaturi

Fiecare bucătă e producție proprie! — Nu e lucru de fabrică!

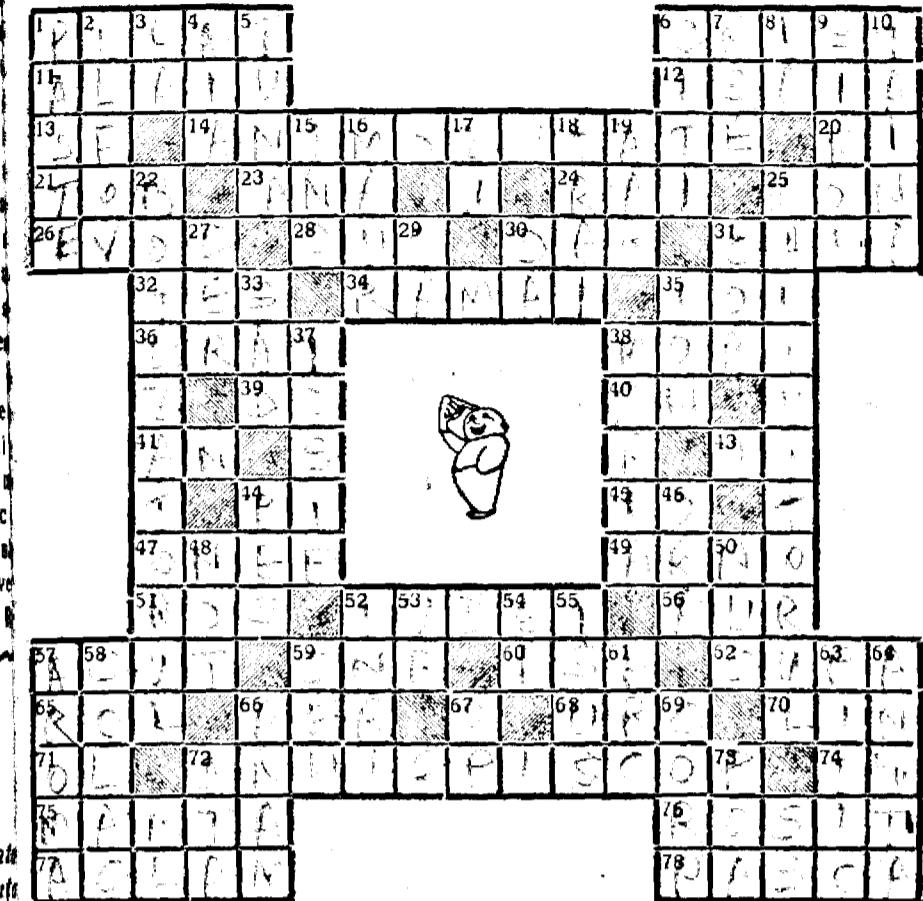
Inainte de a face ori ce fel de cumpărătură vizități. 6 luni credit cu cărticica de cumpărare „Mercur”.

Nr. 165. 1-5.

AL II-lea CONCURS DE JOCFURI DISTRACTIVE

Cuvinte încrucișate Seria II.

de: D. Ardeleanu.

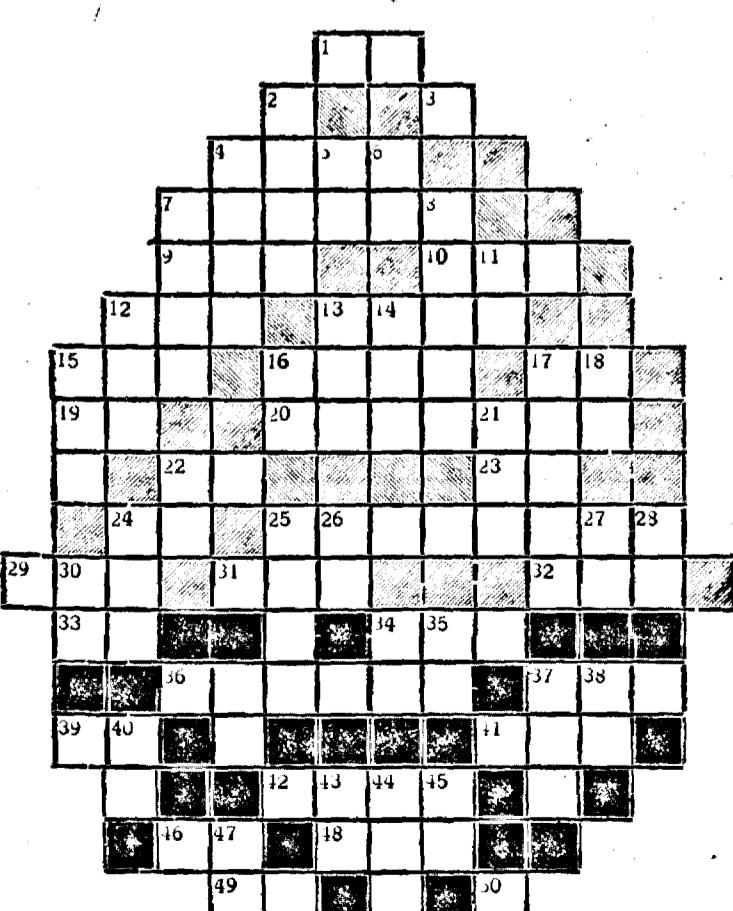
Horizontal: 1. Cine osândă la moarte pe...? 6. Chipul lui Isus pe cruce. 11. Paști vești petrece cu multă cinste și... 13. Primul dintre cel mai mari profeti. 18. (abreviat). 14. În zilele de Paști nu să simf conduceți de nici o URĂ [N. ATĂ]. 20. Notă muzicală. 21. Ghem. 23. Mama Preacuratei Fecioare 24. Paști trebuie să simf cu toții buni și nu... 26. Meu, franțuzește. 28. Chem cu farfurie. 28. La Paști se ciocnesc... roșii. 31. Prinții dela mine acest CADOU de Paști. 31. Unde a săvârșit Iisus prima înunune? 32. Unul din filii lui Adam 34. Dece nu vrei să mai... o zi la 35. Roman de L. Rebreanu. 36. Am 38. Toți creștinii săm că, Iisus... a 39. Dar a inviat. 39. Notă muzicală. 40. bie, fără capete. 41. 365 zile. 43. 44. 3.14.—45. Fiica lui Inachus. inițiale unei mari instituții de gimnastică din România. 49. Râu în Italia. 51. ciocnește cu un ou... frumos. 52. Evrei. 56., smirnă și tămâie. Ascuțit. 59. Bucăți dintr-o „cântare”. Regal lui Israel. 62. În sănătatea ta, această... de vin. 65. Atribuțione. 66. Infășiare. 68. Măresc valoarea. 71. Vas lungure. 72. Mitropolit. Pronume. 75. Sora lui Lazar. 76. Ai

terminat cu ...-ul ouălor de Paști. 77. Primesc cu strigăte de bucurie. 78. Ce aduc credincioșii în ziua de Paști la biserică spre binecuvântare.

Vertical: 1. Ce sărbătoare ținem anual în memoria învierii Domnului? 2. Cel mai însemnat județ din țară. 3. Prepoziție. 4. Aceea (pop.). 5. Bubuia. 6. Ghici. 7. Anagramă din SER. 8. Poftă. 9. Apostol al lui Iisus. 10. Cuminecătura e o... bisericăscă. 15. Fiica lui Cadmus. 16. Locuitor din nordul Africii. 17. Să sim veseli în această... de sărbătoare. 18. Vietui. 19. Râu în Elveția. 22. Sf. Ioan... 25. Ortodoxii îl mai zic lui Iisus și... 27. Paradiș. 29. Fluviu în Franță. 30. Sigur. 31. Partea bisericii, unde se cântă oficiul divin. 33. Ce se plantează. 35. Personajul biblic. 37. Soțul Fecioarei Maria. 38. Maica Domnului. 44. Lăture. 46. 60 minute. 48. Sport de vară. 50. Pom. 52. Inscriptiunea ce se găsește pe sf. cruce. 53. Oraș în Chaldea. 54. Pronume. 55. A cui divinitate devine dogma fundamentală a creștinilor. 57. Miroș a prăjiturilor. 58. Dar la praznice. 59. Popor, amic cu poporul român. 61. Armă întrebuintată în vechime. 63. Foarte mic. 64. Nume femeiesc (diminutiv). 66. Fiul lui Set. 67. Operă literară (poetic). 69. Trup. 72. Ursulă (fig.). 73. Trei felii din „Fruct”.

2. Cuvinte încrucișate.

de: Nic. Cimpoies, student. Loco.

Programul campionatelor de football s'a întrerupt pentru un moment, dând loc la câteva întâlniri internaționale. „Obilici” din Beclherc, a debutat în fața publicului arădan cu succese reduse, dar a lăsat impresie bună, prin ambiție, răvnă și felul cum au jucat. Dar rezerva surprizelor a fost lăsată în sarcina echipei profesioniste „Bástya” din Seghedin. Că, ce ne-a dat; astă am văzut... Că, ce am așteptat și aceasta se știe... Trombonul cu care se trimitează „valoarea” acestor echipe „de mare stil”, a fost de data aceasta complet înfundat, prin faptul, că ce am văzut Miercuri dela această echipă cu pretenții, e aproape de zero... sau chiar mai puțin.

A trage pe scena un public aproape de 2000 persoane, cu atât de manifestări sportive, e ridicol și detestabil. Enervarea spectatorilor poate da de gândit și forurilor competente de a veghea mai bine ce fel de programe se fac. Vrem sport onorabil și nu svârcoliri neputinioase dela echipele care ne viziteză. Banii luati dela public doritor de spectacole sportive superioare, nu pot fi aruncați unor profitori analfabeta pe terenul sportiv. Căci, e greu de închipuit ca massele mari ale spectatorilor să mai dorească și sprâjinească astfel de matchuri anemice și slabă...

În restul țărilor și în străinătate au avut loc diverse întâlniri de ziua Paștelui catolic.

Dăm act rezultatele de Duminică Lucii și Miercuri:

Arad:

Gloria—Obilici 3:1.

Muncitori—Obilici 2:1.

Gloria—Voință 3:0. Match campionat, prin care Gloria trece în fruntea clasamentului cu 1 punct avantaj.

Básyia—A. M. E. F. A. 1:0. Punct marcat cu sprijinul arbitrului și match de calitate inferioară, unde echipa din Seghedin nu a produs altceva decât regretul publicului, care a luat parte.

Sportive

Muncitorii 80 de minute au dominat jocul, producând un spectacol animant.

Timișoara:

Ripensia—Budai „II” 3:1.

Ripensia—Budai „II” 3:3.

Cluj:

Repr. Cluj—Básiya 1:1

Bástya—Universitatea 2:0.

București:

Unirea—Tricolor—Pr. Mihai 4:0.

Olimpia—Makkabi 1:1.

Inventus—Venus 4:2.

Turda—Sp. Studențesc 3:1.

Cap—Belvedere 3:1.

Oradea:

Nemzet—C. A. O. 2:2.

Străinătate: Ungaria:

Ujpest—Ferencvaros 3:1.

Ujpest—Jugoslavia 7:3.

Vasas—Jugoslavia 5:3.

Ferencvaros—Vasas 7:0.

Austria:

Hungaria—Rapid 4:3.

Austria—Hungaria 0:0.

Rapid—Fürth 6:0.

Echipe cehoslovace în străinătate.

Kopenhaga:

Slavia—Repr. Kopenhaga 6:0.

Antverpen:

Sparta—Beerschot 3:0.

Slavia—Repr. daneză 3:2.

De Paști vom avea în aranjarea Gioriei tot un match internațional jucat de echipa amatoare ungă „Boh S. C.” de ale cărei calități s'a vorbit și au lăsat mult bine, care astăzi este printre cele mai bune echipe profesionale din Ungaria.

După rezultatul de Miercuri situația în regiunea Arad s'a format astfel:

1. Gloria-CFR	12	8	4	—	47	15	20
2. A.M.E.F.A.	12	8	3	1	44	11	19
3. Olimpia	12	7	3	2	34	14	17
4. C.A.A.	12	5	3	4	19	20	13
5. S.G.A.	12	4	3	5	24	34	11
6. Tricolor	12	4	3	5	21	31	11
7. Unirea	12	1	2	9	16	41	4
8. Voință	12	—	1	11	9	48	1

Cele mai ieftine verighete de aur, ceasuri, bijuterii, și ochelari le cumpărați la

REINER IOSIF

ceasornicar și bijutier

ARAD, str. PIRICI 3. În dosul Teatrului.

No. 108 3-24.

Modele noi de corsete, atențiosă comod stomacul, pântecele și soldurile. Corsete Princess și de gumă, după cele mai noi tăleturi.

Nr. 193 1-5

Irma PILCZ

salon de corsete

Arad, str. Eminescu Nr. 14.

Gratuit dau o jumătate de litru mai mult celul care cumpără 5 litri din vinul mai scump de 10 Lei. În rate vin roșu sau de magia. Str. Calvin 1. Nr. 200 1-1

Orizontal: 1. Prepoziție; 3. O sută (roman); 4. Continent; 7.... Dumnezeule etc.; 9. Pronume; 10. Arsenic (Mold.); 12. Lovesc; 13. Plantă care, în Răsărit, infoarește grâu (e-i); 15. Conjunction; 16. Basmă de mătase, fără cap; 17. Prepoziție (lat.); 19. Cal... fuge; 20. Urează; 22. Notă muzicală; 23. Oraș în Caldeea; 24. Conjunction; 25. Astrologi; 29. Ca la No. 9; 31. Pronume; 32; Jgheabul teascului; 33. Negajie; 34. Conjunction; 36. Bine dispuse; 37. Bucată de metal pe care se așeză literile, (în tipografie); 39. El (ger.); 41. Stambă; 42. A reproduce; 46. Interjecție; 48. Râu în Elveția; 49. Afirmație (inv.); 50. roman.

Vertical: 2. Faptul zilei (anagramă); 4. Anagramă din „Fotă”; 5. Plantă; 6. Pronume (inv.); 7. Patru litere din „Salariat”; 8. Intrare, ...; 11. Literă slavonă; 12. Petrecere; 13. Cântare executată de o persoană... fără cap; 14. Excepțional (fig.); 15. Plantă alimentară... fără coadă; 16. Ieoarcă; 17. Anagramă din „Stors”; 18. Prepoziție; 21. Giut; 22. Ca la No. 23.

Oriz.; 24. Măsură de lățime; 25. Fabulist olandez (1577-1660); 26. Părți laterale la pântece; 27. Zeu egiptean; 28. Alifie; 30. Fluviu în continentul dela No. 4 oriz.; 34. Oală Jungăreată; 35. Notă muzicală; 37. Eleganță; 38. Interjecție (inv.); 40. Ca la No. 35; 43. Pronume; 44. Ofer; 45. Măsură agrară; 47. Interjecție.

N. R. Citind într'o anumită ordine, toate cuvintele din figura de față, se va afla o comunicare, făcută din partea ziarului nostru.

3. Enigmă.

de: T. SANDRU, Siria.

Direct dacă-l citiți

Un istoric mare găsiți,

iar dacă-l inversați

Într'un zeu îl transformați.

Sue

2645

CUPON PENTRU JOCFURI.

Concursul al II-lea

Nr. 22.

Seria II-a.

INFORMAȚIUNI.

Calendarul săptămânal

Aprilie	are 30 zile	Prier.
1931. Zilele săpt.	Calendarul Iulian Indreptat	Calendarul Greg. Soarele răsare apusne
Duminică sf. Paști Evang. dela Ioan c. 1, v. 1-17; <i>La început era Cuvântul ..</i>		
Apostolul din Faptele Apostolilor c. 1, v. 1-8; <i>Cuvântul cel dintâi</i>		
Duminică 12 (+) Sfintele Paști Luni 13 (+) Lunia Paștilor Marți 14 P. Merlin Miercuri 15 S. Arisarh Joi 16 M. Agapia, Irina Vineri 17 C. P. Simeon și Acac. Sâmbătă 18 Grigorie, Dec.	Eulalia Eduard Tiburtius Anastasia Turibius Rudolf, Apolonius	6.19 7.46 ploios

Cu ocazia invierii Domnului urăm cetitorilor și colaboratorilor noștri, sărbători fericeite.

Numărul prezent apare cu o zi întârzieră din cauza formatului mărit. Numărul viitor va apăra săptămâna viitoare în formatul și timpul obișnuit.

Noul reduceri de tarif pe Calea Ferată Electrică Arad-Podgoria.

Direcționarea Căii ferate Electrice Arad-Podgoria aduce la cunoștință publică o nouă reducere de tarif: cu începerea dela 15 I. c. se vor elibera bilete de dus și întors cu preț redus față de tariful normal — așa cum sunt în vigoare în prezent la clasa III. — și pentru clasa I-a.

Totdeodata face cunoscut că a redus și prețul caetelor de căte 10 bilete.

Direcționarea spitalului de Copii „Prințipele Mircea” Arad, mulțumeste Doamnelor: Baroneasa H. Popp, Ing. Șapira, Ing. Novac și Profesor Dr. N. Popovici, Domnișoarelor: E. Serbanescu și Z. Ispravnic Iordănescu, Domnilor: Dr. I. Moldovan și Gh. Badea precum și Librării Diecezane pentru cărțile donate bibliotecel bolnavilor dela acel spital.

Societatea „Prințipele Mircea” filiala Arad în continuarea operelor sale de binefaceri, cu ocazia sărbătorilor Paștelor a distribuit și anul acesta la 70 femei sărace — mame de copii sugaci — 30 kgr. săpun, 330 litri lapte, 50 kgr. zahăr, 50 kgr. grăs, precum și orez, pâncă și diferite îmbrăcăminte.

Zahărul s-a donat de către Fabrica de zahăr Arad, iar grisul de către Doli Proprietarii al Moarei Neumann.

Distribuirea s-a făcut de către Președintele Societății și D-nele Trimbătoni, Păcurariu și Dr. Olariu.

Revizoratul școlar din Arad comunică și pe această cale invățătorilor din Hălmagiu și jur inclusiv Pleșcuța, că în ziua de 15 Aprilie, orele 9 a. m. urmează să se intrunească la Hălmagiu, ca împreună cu d. inginer, șeful Ocolului silvic, să stabilească programele de serbare a sădirii pomilor.

Întrunirea, la care sunt obligați toți invățătorii să participe, se va ține în localul școlii primare de stat.

La această confație sunt bineveniți și ceilalți intelectuali, autoritățile administrative, etc.

Casă de amanet la Arad. Primăria orașului a luat inițiativa înființării unei case de amanet, a cărei lipsă era simțită de populație. Dreptul de exploatare a noi instituții, se zice că va fi concesionat unui particular.

Mulțumire publică. Reuniunea Federației Române din Arad, aduce pe această cale mulțumirea sa doamneli și a lui Dr. Teodor Pap, pentru donația de 1000 lei, ce au făcut-o Reuniunei, ca răscumpărare de cunună pentru recent decedatul, Dr. Teodor Burdan, fost notar public în Ineu.

Validitatea brevetelor de beuturi, pentru cari nu s-au plătit taxe legale pentru anul 1930, se pierde în mod automat, dacă acestea nu au fost vărsate până la finea lunei Februarie, conform Art. 233 din Legea spiritualui. Cum Administrația financiară, constatănd că 80 de posesori de asemenea brevete nu și-au plătit taxele, a suspendat valabilitatea acestor brevete, titularii lor necunoscători ai acelei dispoziții din Legea intrată la 1 iulie 1930

în vigoare au cerut ajutorul Camerei Comerț și de Industrie din Arad pentru ieșirea din incircatură. Cameră a intervenit atât telegrafic, cât și prin președintele ei dl. Col. Vlad la Ministerul Finanțelor, obținând prelungirea valabilității brevetelor de beuturi pentru cei ce vor achita imediat taxele de taxă pentru brevet pe anul 1930, și cari vor plăti punctual cele cuvenite pe cele două trimestre, dintâi ale anului curent (Ianuarie — Martie și Aprilie — Iunie).

BIBLIOGRAFI

Am primit la redacție:
Revista de sociologie An. I. N. Episcop Roman Clorogariu: Ho. Cloșca, după un manuscris ung

Buletin intern.

Suprinse de precipitarea evenimentelor prin demisia guvernului Mironescu, partidele politice sunt loate dezorientate în fața crizei.

Formarea guvernului viitor fiind încredințată lui Titulescu, soluția crizei va fi într-un guvern de concentrare sau, în caz contrar, un guvern de personalități.

La național-țărănișii, părerile sunt împărțite. D. Mironescu este partizan al guvernului Titulescu, oricum și în orice condiții va fi alcătuit, cu riscul de a veni în dezacord cu conducerea partidului. De aceeași părere sunt d. Mihalache, Gr. Iunian și mai toți țărănișii. Mare parte din ardeleni, sunt contra acestei atitudini, cerând ca partidul să treacă în opozitie întreg, pentru reorganizare. Pe acest temei sunt svinuri despre o ruptură în partid.

Partidele își să împiedice, printr-un front unic, formarea unui guvern de personalități. Pentru acest motiv sunt inclinate să accepte soluția guvernului de concentrare.

În orice caz, lipsa unei autorități de conducere a partidului național-țărănesc, prin absența lui Maniu, face imposibilă o precizare a atitudinei lui față de guvernul Titulescu.

D. Nicolae Iorga a declarat la Brăila că nu va primi să facă parte dintr-un guvern de concentrare și că va aștepta până va fi chemat singur la putere.

S-a votat proiectul de modificare a legii agrare.

Ințrevederile avute, d. Duca mareșal Averescu și dr. Ștefan Ștefănescu și au dat asigurări că nu vor să un guvern de concentrare decât din acest guvern vor face parte partidele.

D. Gh. Brăteanu, Oct. Gherman, dr. Lupu, au căzut de acord să la dispoziție grupările politice ce duc pentru alcătuirea listelor electorale, numirile în administrație, etc.

Se spune însă că partidele de acord să sprijine guvernarea Mironescu numai de formă. Întrând în fond, s'ă saboteze.

Se dă ca sigur că în vîînă guvern portofoliul externelor va credință lui G. G. Mironescu.

Licenții vor să dea condilui Titulescu pentru un guvern concentrare, însă numai în condiție cu partidul național-țărănesc. Pretind însă că actualele camere modifice legea electorală, apoi să procedeze la noi alegeri care să un Parlament ce ar putea să sincereze soluția crizei numai într-un guvern național-țărănesc sprijinit de actualele camere.

Ca expresie a atitudinii ardelenilor, Patria, oficiul partidului național-țărănesc, din Cluj, se declară că unui guvern de personalități, consideră imposibil un guvern de concentrare care să vede soluția crizei numai într-un guvern național-țărănesc sprijinit de actualele camere.

D. Constatin Banu să a insă partidul lui Gh. Brăteanu. Faptul comentează în favoarea grupării Brăteanu.

Programul de Paști al Cinematografiei

Duminică
Central: Montecarlo, film sonor cu Jeanette Macdonald și Jack Buchanan

Select: Automatul dragostei film sonor, cu Lien Deyers, Max Hausen și Szóke Szakáll.

Grădiniște: Volaj fără bani.

Gai: Avalanșa cu Olga Bacalova și Jack Holt.

Luni
Ca și Duminică

Ca și Duminică

Vulturul Munților cu Tom Mix

Volaj fără bani

1 stânjen I-a lemne crepate dela 1000 Lei

1 stânjen lemne oblice dela 750 Lei

1 maja m. lemne tăiate dela 60 Lei

EUGEN BOROS Depositor de lemne și cărbuni. — Piața veche Nr. 205 1—1 Telefon 591

Tot felul de

Cantare, greanățan

și lucrări de lăcătușerie

deposit, unde se confe

nează extraodinar de

cântare și lucrări de lăcătuș

serie precum și reparări, etc.

GARAII. PIATA CATEDRALEI Nr. 1—5

Nr. 1—5

pe